

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשע"א

THE KORBAN MINCHA

A PICTORIAL GUIDE
TO THE KORBAN MINCHA

M'chon Harbotzas Torah, Inc.

3908 Bancroft Road • Baltimore, MD. 21216
(301) 358-2543

C.I.S. Distributors

674 Eighth Street • Lakewood, N.J. 08701
(201) 367-7868 • (201) 364-1629

TABLE OF CONTENTS

Introduction	7	Minchas Chavitin	38
Ingredients of Menachos	8	Minchas Chinuch	38
Quantities Required	14	Korban Omer	40
Listing of Menachos	15	Shtai Halechem	42
Minchas Soless	16	Lechem Haponim	45
Minchas Challa	28	Minchas Sota	47
Minchas Rekikin	32	Minchas Nesachim	48
Minchas Machvas	34	Appendix	50
Minchas Marcheshess	34	Glossary	51
Minchas Choteh	37	Footnotes	52-59

LIST OF ILLUSTRATIONS

Wheat Kernels	8	Kiddush Levona	24
Winnowing	9	Melicha	25
Preparing the Kernels	10	Haktora	26
Drying the Kernels	11	Achilas Shirayim	27
Preparing the Oil	12	Leesha	29
Preparing the Levona	13	Afiya	30
Measurements	14	Pesisa	31
Matan Shemen	17	Meshicha	33
Matan Soless	17	Minchas Machvas	35
Blila	18	Minchas Marcheshess	36
Yetzeeka	19	Chalita, Afiya, Tigun	39
Neseenas Levona	20	Tnufa of the Omer	41
Hagasha	21	Baking as Chometz	43
Kemitza	22	Tnufa of Shtai Halechem	44
Kiddush Kometz	23	Siddur Halechem	46

Acknowledgments

Our greatest thanks is to **השם יתברך** for the privilege of being able, at last, to reprint this **ספר**. We thank the many individuals who in their generosity were responsible for making the original printing and this reprinting a reality.

We are most profoundly indebted to Reb Aharon Yosef Prero who aside from editing this **ספר** contributed many insights which were incorporated into the text apart from his involvement in all other aspects of its original production. The many hours he has devoted throughout the years editing this and other *Machon Harbotzas Torah* publications can only be calculated in a heavenly computer. May he be granted to see **נחם** from all his endeavors.

We extend our profoundest gratitude to Rabbi Moshe Sauer, who edited the manuscript and offered many suggestions that were incorporated in the finished product, and to Reb Yitzchak Baum, who enthusiastically blended his Torah knowledge with his artistic talents to create this **ספר**. The success of this **ספר** is greatly due to the Shepsil Scheinberg who enhanced the context with his clear illustrations.

The typing and retyping that was needed until the original drafts turned into a perfected **ספר** is indescribable. This **ספר** would not have seen the light of day had it not been for the loyal hour after hour of typing and retyping done by Mrs. Leah Oppen.

We are grateful to Rabbi Alexander Zissel Ellinson and C.I.S. for their professionalism and talents enabling *Machon Harbotzas Torah* to accomplish its goal of making **תורה** more accessible.

INTRODUCTION

The *Korban Mincha* represents the second in a series on *korbanos*. Its purpose is to aid in the study of the *Chumash* and *Rashi* that relate to this *korban*, and to give a general background of the subject.

A *mincha* is a *korban* whose ingredients include flour which is burnt on the *mizbayach* or eaten within the courtyard of the *Mishkan*. (Since the loaves of a *Korban Toda* and *Ail Nazir* could be eaten in all of Yerushalayim, they are not considered a *Korban Mincha*.),

Thirteen *menachos* are enumerated in the Torah. Five voluntary *menachos* are: *Minchas Soless*, *Minchas Challa*, *Minchas Rektkin*, *Minchas Machvas* and *Minchas Marcheshess*. Four *menachos* of an individual are obligatory. They are *Minchas Choteh*, *Minchas Chavitin*, *Minchas Chinuch* and *Minchas Sota*. Three *menachos* are obligations of the public. They are *Minchas Omer*, *Shtai Halechem* and *Lechem Haponim*. The *Minchas Nesachim* which accompanied private or public animal *korbanos*, is voluntary or obligatory according to the nature of the *korban* with which it is brought.,

The steps for making and bringing each *mincha* are not listed completely where the respective *mincha* is mentioned in the Torah. Some steps written for one *mincha* apply to some or all of the other *menachos* as well. The *Gemora* derives from the various *pessukim* which steps apply to which *mincha*. Therefore, it is not possible to follow the procedure sequentially through the *pessukim*.

The *Rambam* describes the procedure in its proper sequence. Except when he differs with *Rashi's* explanation on *Chumash* or *Gemora*, the illustrations that follow are in accordance with his explanations.

The illustrations portray bringing the *korban* in the *Mishkan*. The same procedure was followed in the *Bais Hamikdash*.

These illustrations are for general understanding only. Some details have been omitted.

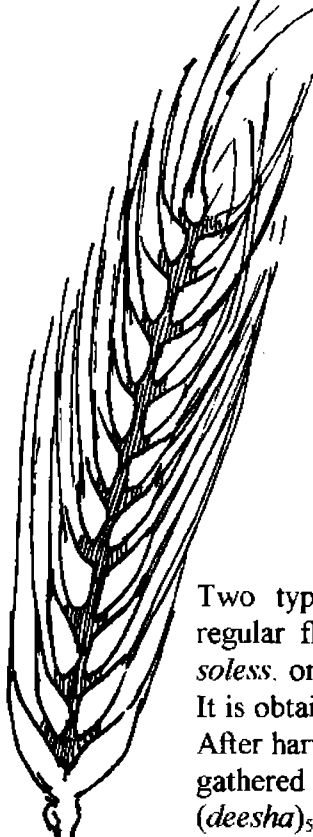
Note

פתיחה is folding and breaking the מסה into pieces. In the illustration on page 31 all the folds are parallel. In some editions of רש"י on פסוק ו יקרא פרק ו פסוק י"ד on רש"י there is an addition in parentheses that seems to be a quote from the תורת כהנים which describes the second fold as perpendicular.. In our editions of תורת כהנים the folds are not specified as perpendicular. Nor does this specification appear in the גמרא (מנחת דף ע"ה) or in רש"י there. Even if the inserted words are Rashi's vertical and horizontal are probably meant a example of folding into four. The רמב"ם does not mention perpendicular folds.

INGREDIENTS OF MENACHOS

Each type of *mincha* used some of these ingredients.

Wheat - A kernel of wheat is covered by an outer shell called chaff (*motz*) and two thin inner layers of bran (*subin* and *mursin*).³

Motz

**Subin
Mursin**

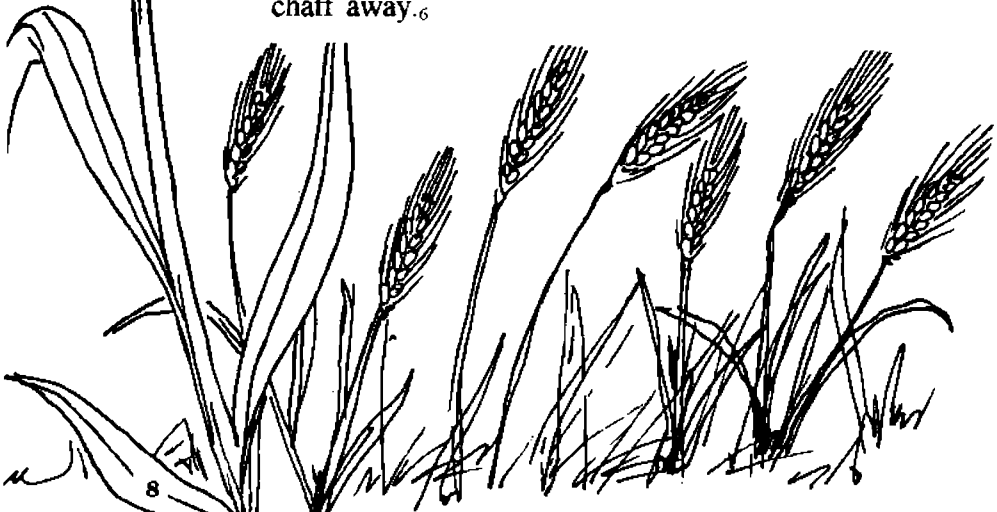

**Subin and Mursin
peeled back**

Kernel

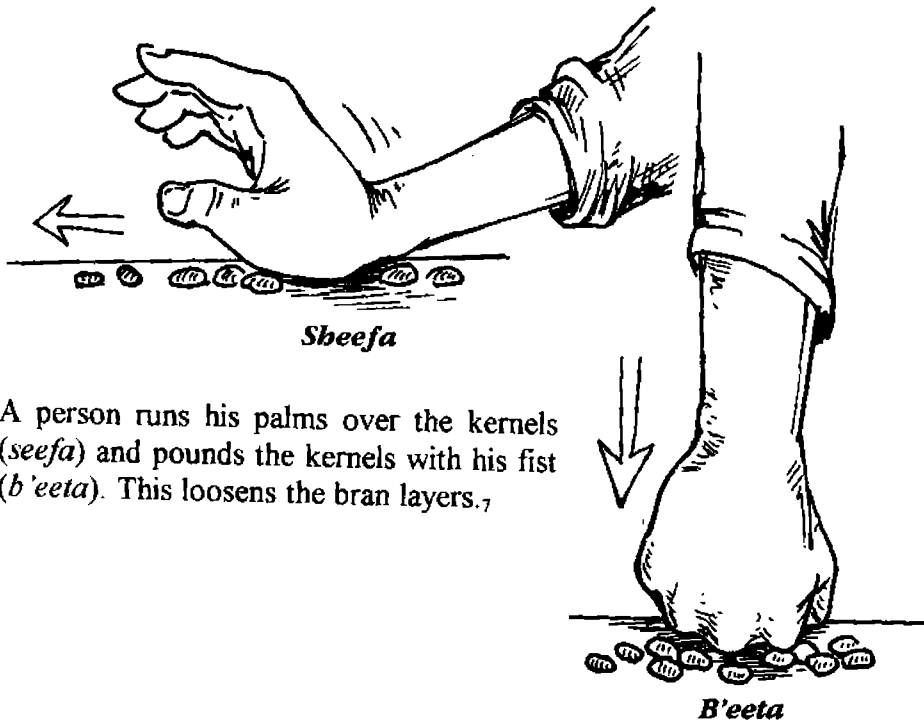
Two types of flour are produced from the kernel, regular flour called *kemach* and superior flour called *soless*. Only the *soless* is used for the wheat *menachos*.⁴ It is obtained as follows:

After harvesting wheat is left to dry in the sun. It is then gathered and beaten with thick sticks to break the chaff (*deesha*)⁵ and winnowed (*zoreh*) to blow the broken chaff away.⁶

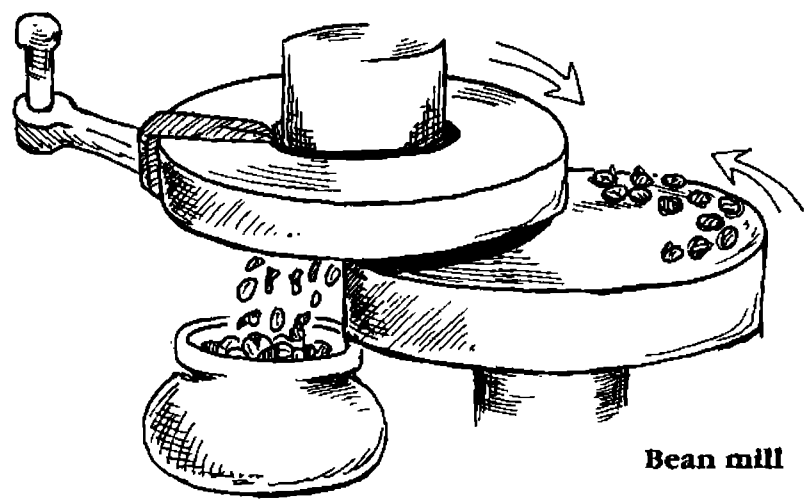

Winnowing

A person runs his palms over the kernels (*seefa*) and pounds the kernels with his fist (*b'eeta*). This loosens the bran layers.⁷

The kernel is placed in a been mill.⁸ The grinding stones of this mill are adjusted loosely so that they only break off the loosened bran layer and split the kernels into parts that become *kemach* and *soless*. (It does not grind the kernels into flour.)⁹

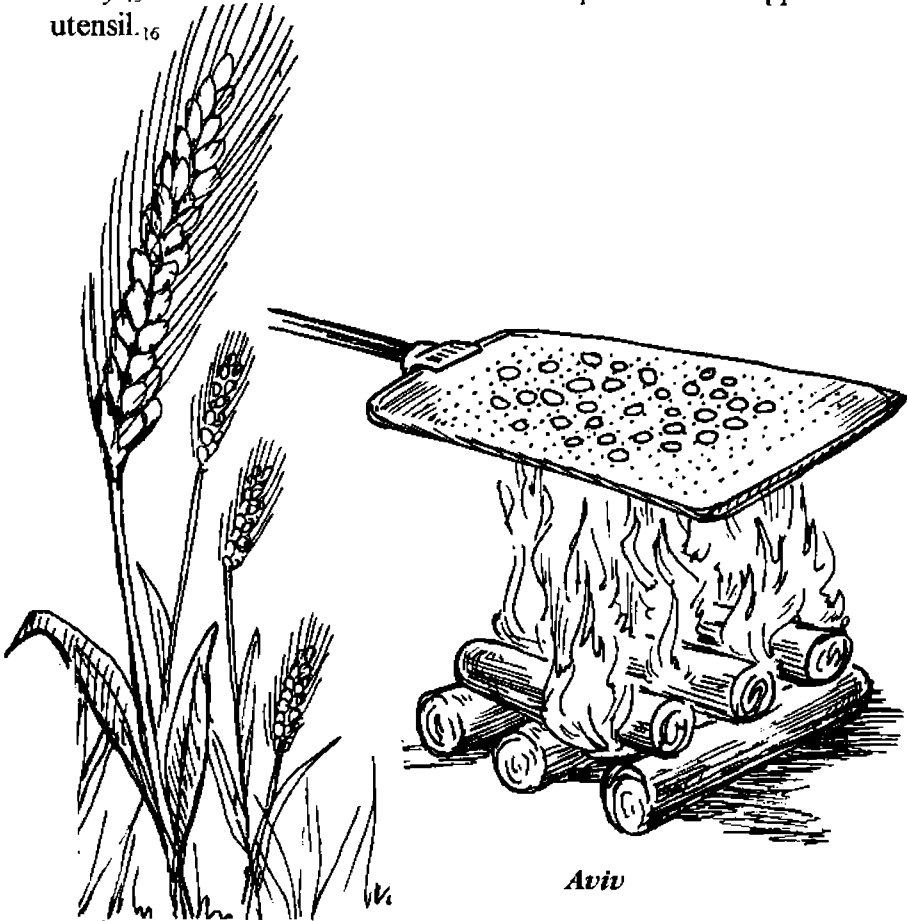

Bean mill

Thick sieves remove the bran from the split kernels. Finer sieves separate the superior *soless* from the regular *kemach*.¹⁰ The *soless* is then ground in flour mill.¹¹ This produces the *soless* flour.

Barley flour - barley is used in only two *menachos* the *menachos Omer* and the *Minachas Sota*.¹²

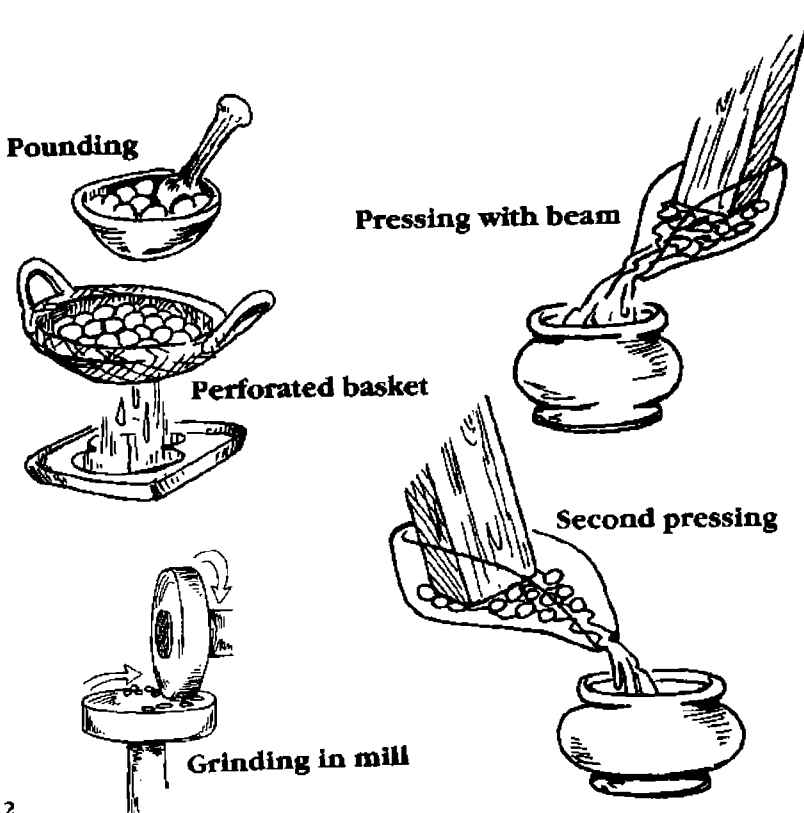
The Torah requires that the *Omer* be milled from kernels that are כר מלא, which means that they completely fill the layer of bran that cover them.¹³ In order to keep the kernel from shrinking, the barley is not sun dried. As soon as the barley is harvested, it is gathered and beaten with soft reeds and roots. In this way, the chaff is removed without crushing the kernel.¹⁴ With winnowing the chaff is blown away.¹⁵ The kernels are dried on a perforated copper utensil.¹⁶

Aviv

The kernel is soaked in water to loosen the bran and is ground in a been mill to split off part of the kernel from which superior flour is made. Sifting and grinding follow.¹⁷ In preparing flour for the *Minchas Sota*, in contrast to that of the *Omer*, the chaff can be removed from the kernel in any manner without protecting the kernel from being crushed. The bran is not removed at all, and the entire kernel is ground together in a flour mill.¹⁸

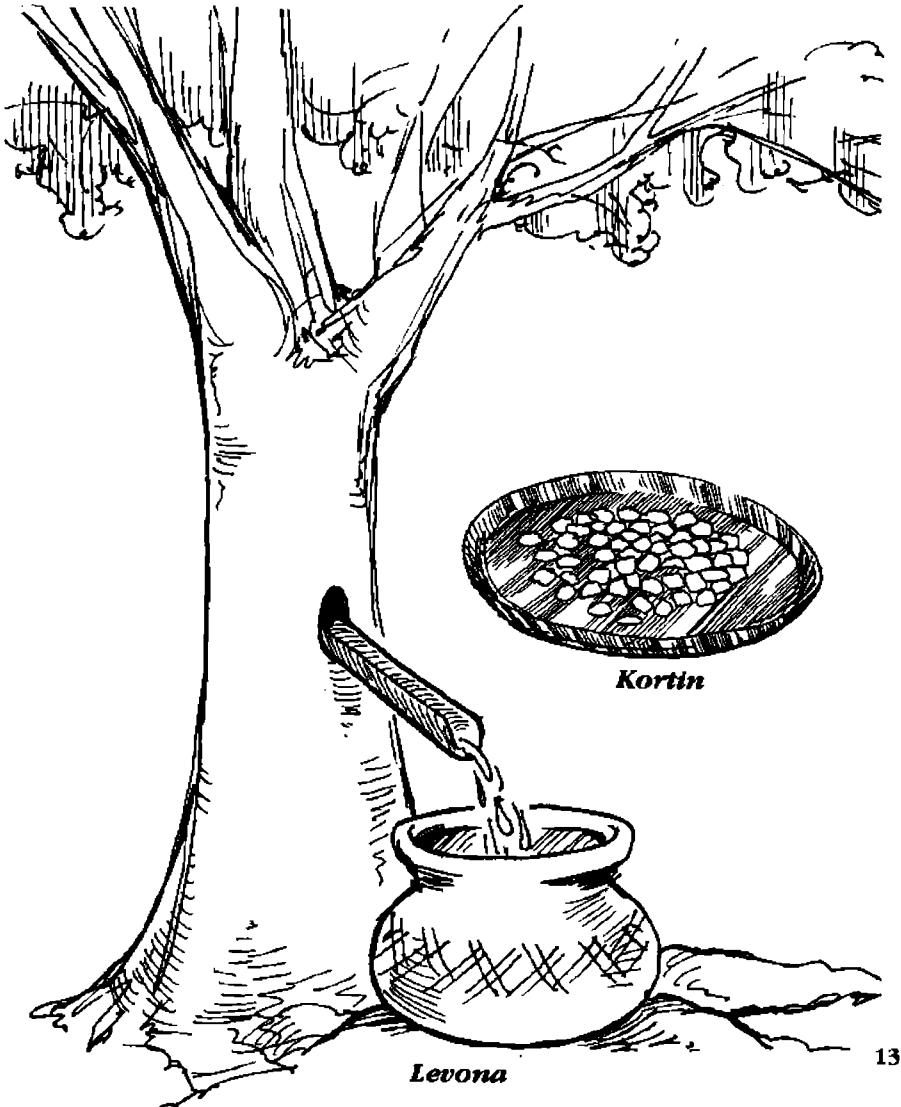
Oil - Olive oil is produced in three stages.¹⁹ First the olives are pounded in a pastel and put into a perforated basket. Superior oil drips from the basket into a pan beneath it. Then the olives are pressed with a large beam or heavy stones, thus producing average oil. Finally the olives are ground in a mill and pressed again, yielding an inferior oil. All of those oils may be used in *menachos*. It is a *mitzva* to use the best quality oil available.²⁰

Levona - is a spice that comes from the sap of a tree. The sap hardens into granules (*kortin*).²¹

Water - *Menachos* made with small amounts of oil and baked require water for kneading. Although the Torah does not mention water, it would be impossible to knead without it.²²

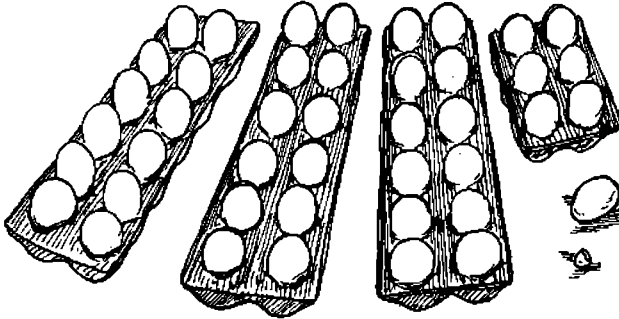
Salt - The portion of a *mincha* that is burnt on the *mizbayach* is first salted.²³

QUANTITIES REQUIRED FOR EACH KORBAN

Flour - The flour is measured in a vessel which holds an *essoron*.²⁴ Each *essoron* is the volume of $4\frac{1}{5}$ eggs.²⁵ The required amounts of flour are:

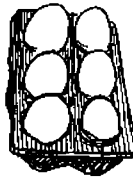
Lechem Haponim	24 essronim
Nesachim	1-3 essronim
Shtai Halechem	2 essronim
Other Menachos	at least 1 eesoron

Eesoron

Oil - The oil is measured²⁶ in a vessel which holds a *loge*.²⁷ A *loge* is the volume of six eggs.²⁸

Most menachos	1 loge
Chavitin and Chinuch	3 loge
Nesachim	3-6 loge

Loge

Levona - The amount of levona for most minachos equals a *kometz*.²⁹ This is equivalent to the volume of one egg.³⁰ The Lechem Haponim uses 2 *kematzim*.³¹ There are opinions that the size of an average egg was once double the size of our average egg.³²

Kometz

THE MENACHOS

Each *mincha* is described in one or more *pessukim* in the Torah in the following places:

Minchas Soless	(ויקרא ב'א')	מנחת סולת
Minchas Challa	(ויקרא ב'די)	מנחת חלה
Minchas Rekikin	(ויקרא ב'די)	מנחת רקיקין
Minchas Machvas	(ויקרא ב'ה')	מנחת מחבת
Minchas Marcheshesh	(ויקרא ב'ז')	מנחת מרחשת
Minchas Choteh	(ויקרא הי"א)	מנחת חוטא
Minchas Chavitin	(ויקרא ו"י"ג)	מנחת חביתין
Minchas Chinuch	(ויקרא ו"י"ג)	מנחת חינוך
Minchas Ha'omer	(ויקרא כ"ג)	מנחת העומר
Shtai Halechem	(ויקרא כ"ג)	שתי הלחם
Minchas Sota	(במדבר ה'ט"ו)	מנחת סוטה
Lechem Haponim	(ויקרא כ"ד)	לחם הפנים
Minchas Nesachim	(במדבר ט"ו)	מנחת נסכים

וּנְפֵשׁ כִּי תִקְרִיב קֹרְבַן מִנְחָה לַה' סֹלֶת יִהְיֶה קֹרְבָנוּ

(ויקרא פרק ב' פסוק א')

The Order of the Minchas Soless³³ מנחת סולת

Putting oil in a vessel	מתן שמן
Adding Flour	מתן סולת
Mixing with additional oil	בלילה
Pouring the remainder of the oil	יציקה
Putting on <i>levona</i>	נתינת לבונה
Touching the <i>mizbayach</i>	הגשה
Separating part of the mixture	קמיצה
Sanctifying the <i>komitz</i>	קידוש קומץ
Sanctifying the <i>levona</i>	קידוש לבונה
Carrying to the <i>mizbayach</i>	הולכה
Salting	מליחה
Burning	הקטרה
Eating the remainder*	אכילת שריים

*This step applies if the owner is not a *kohain*, any *mincha* owned by a *kohain* is completely burnt on the *mizbayach*.

Please note : The steps of the *Minchas Soless* are illustrated in the following pages. Whenever these steps appear in the preparation of other *menachos* they are not illustrated again; only the new steps of each *mincha* are shown. Refer back to these steps as needed for the *menachos* throughout this text.

Some of these steps may be performed by the owner of the *korban*. The rest must be done by the *kohain*.³⁴

סלת בשמן תעשה

(ויקרא פרק ב' פסוק ז')

Matan Shemen מתן שמן
Matan Soless מתן סולת

The owner places some olive oil into a vessel dedicated to use for *korbanos* (*kli shoraiss*) and adds all the *soless* flour.³⁵

Kli Shoraiss

Adding *soless* flour

סלת בלולה בשמן

(ויקרא פרק ב' פסוק ה')

Blila בלילה

The owner adds most of the oil and mixes the flour and oil.³⁶

Blila

ויצק עליה שמן

(ויקרא פרק ב' פסוק א')

יציקה Yetzeeka

The owner pours the remaining oil over the entire mixture.³⁷

Yetzeeka

וַנִּתֵּן עֲלֶיהָ לְבֵנָה

(ויקרא פרק ב' פסוק א')

נתינת לבונה *Neseenas Levona*

He places pieces of *levona* on one side of the mixture.³⁸

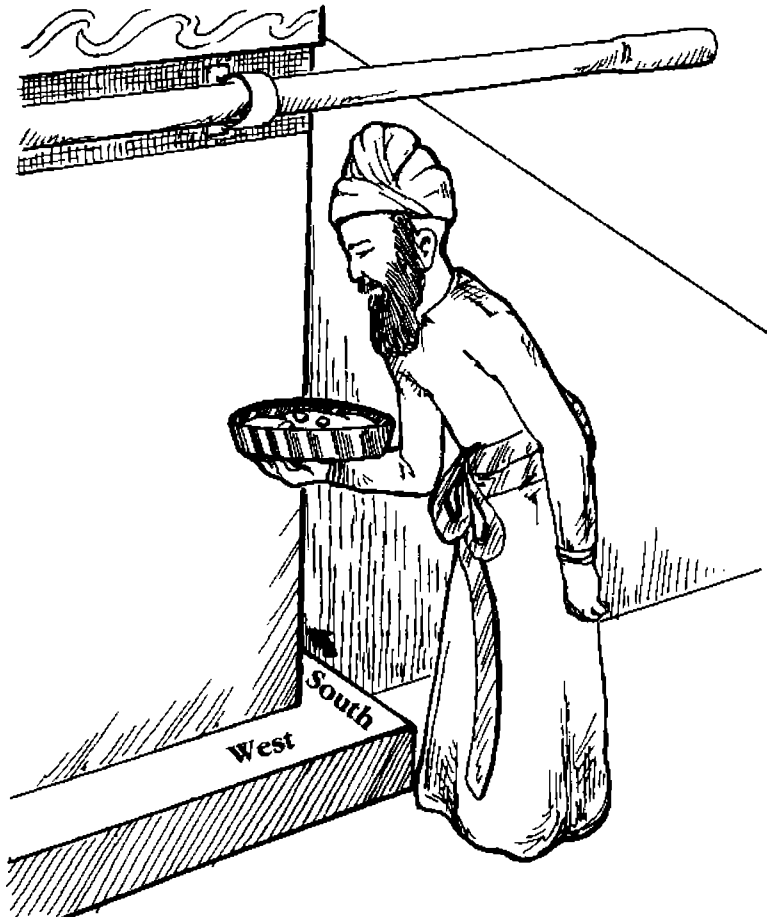
Neseenas Levona

והגישה אל המזבח

(ויקרא פרק ב' פסוק ח')

Hagasha הגשה

The owner brings the *mincha* to the *kohain*, who touches the southwest corner of the *mizbayach* with the vessel containing the *mincha*.³⁹

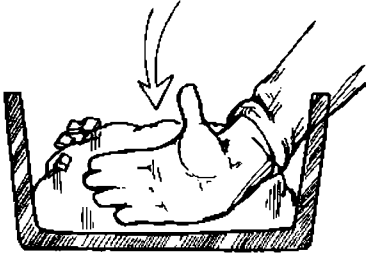
Hagasha

וקמץ משם מלא קמיצו

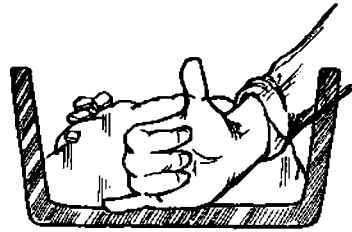
(ויקרא פרק ב' פסוק ב')

קמיצה Kemitza

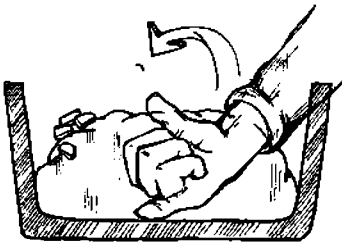
The *kobain* holds his hand open and vertical, puts it into the *mincha*, folds his three middle fingers against his palm, turns his hand upward and lifts it out of the vessel. The mixture which he now holds is the *kometz*.⁴⁰

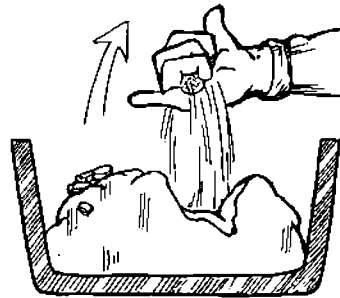
Open hand into *mincha*

Folding three middle fingers

Turning hand upward

Lifting hand out

Kiddush Kometz קידוש קומץ

The *kometz* is resanctified by placing it into another *kli shoraiss*.⁴¹

The Torah does not explicitly require that the *kometz* be resanctified. The *Gemora* derives it by comparing the *kometz* to the blood of an animal *korban* which is resanctified after the animal is slaughtered.⁴²

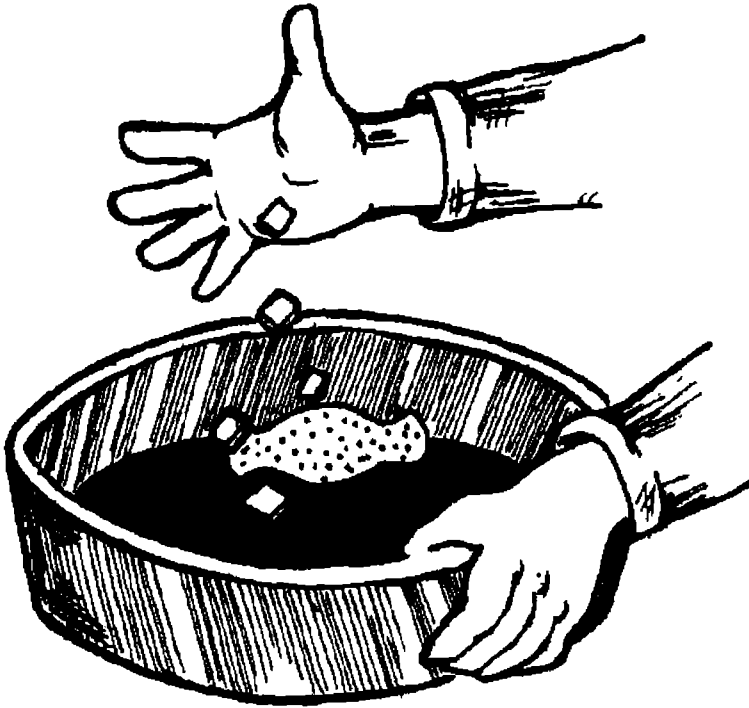

על כל לבנתה

(ויקרא פרק ב' פסוק ב')

קידוש לבונה Kiddush Levona

All the *levona* is gathered and removed from the *mincha* and placed on top of the *kometz*.

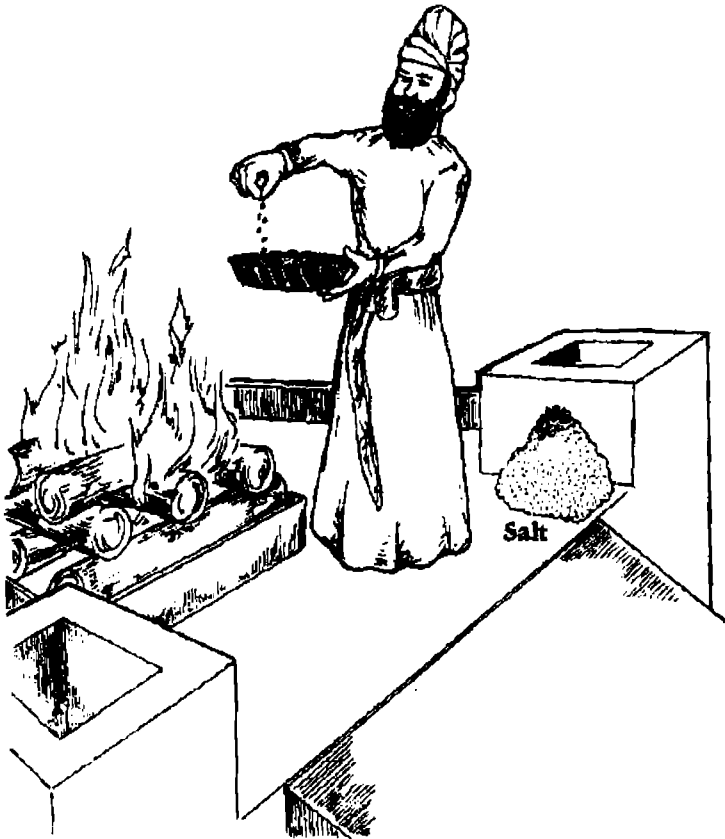
Kiddush Levona

וכל קרבן מונחתך במילה תמלח

(ויקרא פרק ב' פסוק י"ג)

Holacha and Melicha ומליחה וחולכה

The *kometz* with the *levona* is brought to the top of the *mizbayach* and salted.⁴⁴

Melicha

והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה

(ויקרא פרק ב' פסוק ב')

הקטרה Haktora

The *kometz* and *levona* are placed on the *mizbayach* fire.

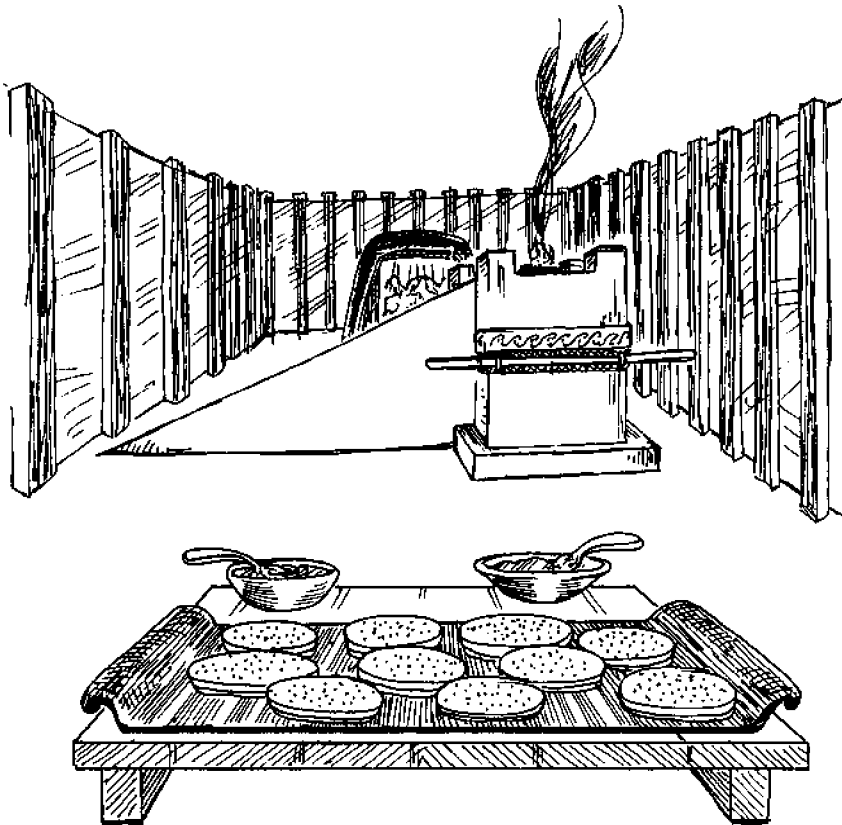
Haktora

והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו

(ויקרא פרק ב' פסוק יז)

אכילת שיריים Achilas Shirayim

After the *kometz* is burnt, the remaining *mincha* is divided among the *kobanim*. It is eaten within the courtyard of the *Mishkan*.⁴⁶ It may first be flavored with other foods.

Achilas Shirayim

סֵלֶת חֲלוֹת מִצַּת בְּלִילַת בֶּשֶׂמֶן

(ויקרא פרק ב' פסוק ד')

The Order of the *Minchas Challa*, מנחת חלה

The *Minchas Challa* is referred to as *Minchas Ma'afai Tanur* in the *possuk* because it is backed on the oven floor or walls without a pan.

Putting oil in a vessel	מתן שמן
Adding flour	מתן סולת
Kneading with water*	לישה
Mixing with remaining oil	בלילה
Baking*	אפיה
Folding and breaking into pieces*	פתיתה
Putting on levona	נתינת לבונה
Touching the mizbayach	הגשה
Separating some of the pieces	קמיצה
Sanctifying the kometz	קידוש קומץ
Sanctifying the levona	קידוש לבונה
Carrying to the <i>mizbayach</i>	הולכה
Salting	מליחה
Burning	הקטרה
Eating the remainder	אכילת שיריים

Illustrations of kneading, baking, folding, and breaking, which have not been described earlier, follow.

See, the *Table of Contents* for a full listing of illustrations and the pages on which they appear.

Leesha לִישָׁה

The dough is kneaded with lukewarm water. Care is taken that it not become *chometz*.⁴⁸

The Torah does not mention kneading the *mincha* with water. However, it is a necessary step for all *menachos* that are baked.⁴⁹

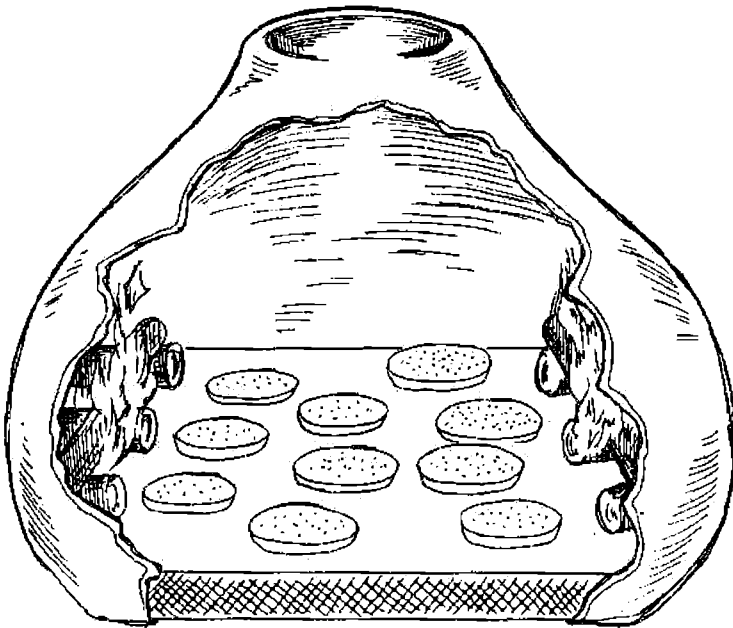
Leesha

וכי תקריב קרבן מנחה מאפה תנור

(ויקרא פרק בי פסוק ד')

אפיה Afiya

The dough is divided into ten sections and baked into *matzas* in a metal oven.⁵⁰

Afiya

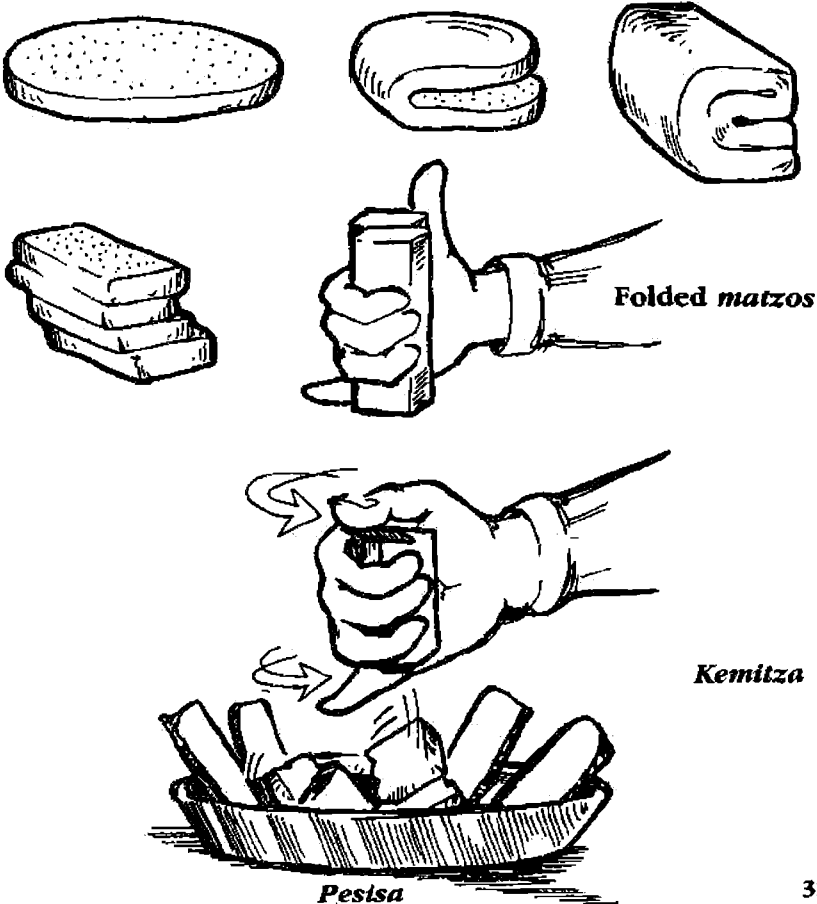
פתות אתה פתים

(ויקרא פרק כ"ב פסוק ו')

פתיתה Pesisa

The baked *matzos* are repeatedly folded and broken and placed in a *kli shoraiss* to enable the *kohain* to make *kemitza*. After making *kemitza* he smoothes out the *kometz* with his thumb from above and with his little finger from below.⁵¹

Note: According to the *Halacha*, *matzos* may be thick and soft, so long as they are not *chometz*.⁵²

ורקיקי מצות משחים בשמן

(ויקרא פרק ב' פסוק ד')

The Order of the מנחת ריקין **Minchas Rekikin**³³

The *Minchas Rekikin* is also a *Minchas Ma'afai Tanur*.

Putting oil in a vessel	מתן שמן
Adding Flour	מתן סולת
Kneading with water	לישה
Mixing with additional oil	בלילה
Baking	אפיה
Smearing with oil*	משיחה
Folding and breaking into pieces	פתיתה
Putting on <i>levona</i>	נתנת לבונה
Touching the <i>mizbayach</i>	הגשה
Separating part of the pieces	קמיצה
Sanctifying the <i>komitz</i>	קידוש קומץ
Sanctifying the <i>levona</i>	קידוש לבונה
Carrying to the <i>mizbayach</i>	הולכה
Salting	מליחה
Burning	הקטרה
Eating the remainder	אכילת שריים

Illustrations of *meshica*, which has not been described earlier, follows.

See, the Table of Contents for a full listing of illustrations and the pages on which they appear.

ורקיקי מצות משחים בשמן

(ויקרא פרק ב' פסוק ד')

MESHICHA משיחה

After the *mincha* was baked it was placed in a *kli shoraiss* and smeared with oil.⁴⁴

Meshicha

ואם מנחה על המחבת קרבנד
ואם מנחת מרחשת קרבנד

(ויקרא פרק ב' פסוק ז')

(ויקרא פרק ב' פסוק ה')

The Order of the

Minchas Machvas

מנחת מחבת

Minchas Marcheshess

מנחת מרחשת

The order of both these *korbanos* are the same except for the type of pan used for baking.⁵⁵

Putting oil in a vessel	מתן שמן
Adding Flour	מתן סולת
Kneading with water	לישה
Mixing with additional oil	בלילה
Baking	אפיה
Folding and breaking into pieces	פתיתה
Pouring the remainder of the oil	יציקה
Putting on <i>levona</i>	נתינת לבונה
Touching the <i>mizbayach</i>	הגשה
Separating part of the pieces	קמיצה
Sanctifying the <i>komitz</i>	קידוש קומץ
Sanctifying the <i>levona</i>	קידוש לבונה
Carrying to the <i>mizbayach</i>	הולכה
Salting	מליחה
Burning	הקטרה
Eating the remainder	אכילת שריים

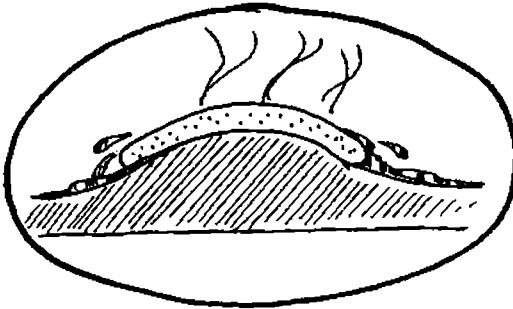
See, the Table of Contents for a full listing of illustrations and the pages on which they appear.

ואם מנחה על המחבת קרבנד

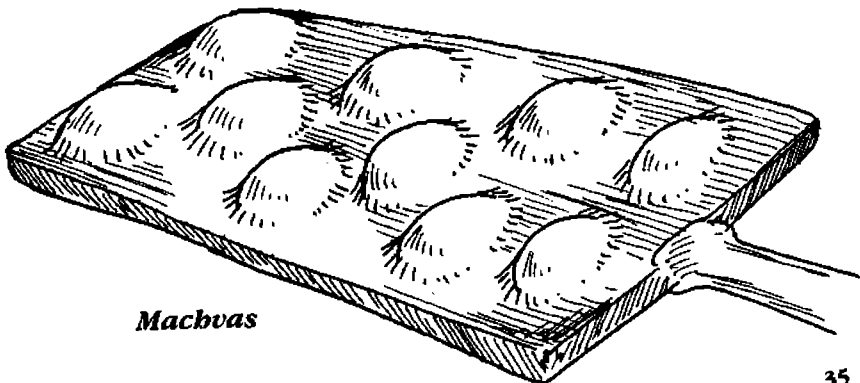
(ויקרא פרק ב' פסוק ה')

מנחת מחבת Minchas Machvas

The *Minchas Machvas* is baked in an oven on a pan called a *machvas*. The pan is flat except at its edges. Most of the oil drains off as it is baked. Alternatively the pan is elevated at ten places. each dough of the *mincha* rests on a elevated part of the pan. The *mincha* lies on an elevated part of the pan, so that most of the oil drains away from the dough. The *mincha* to bakes into brittle *matzos*.⁵⁶

Minchas Machvas

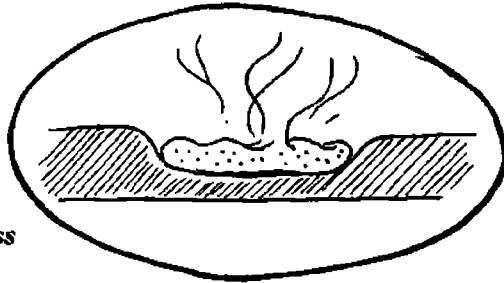
Machvas

ואם מנחת מרחשת קרבנך

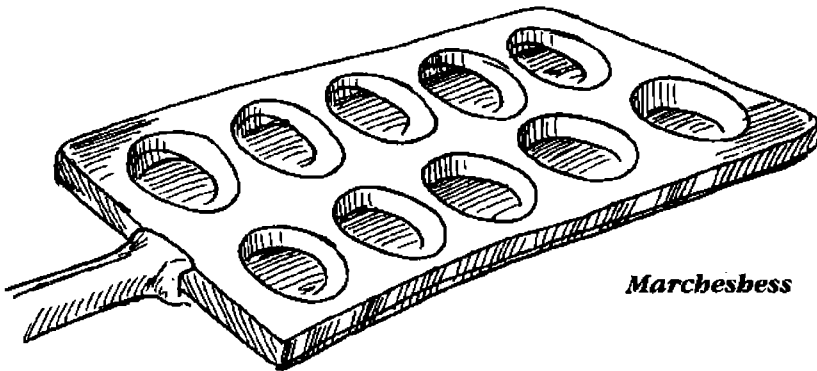
(ויקרא פרק כ"ב פסוק ז')

Minchas Marcheshess מנחת מרחשת

The *Minchas Marcheshess* is baked in an oven on a pan called a *marcheshess*. The *mincha* lies in a lowered part of the pan.,,

Minchas Marcheshess

Marcheshess

והביא . . . עשירת האפה סלת לחטאת

(ויקרא פרק ה' פסוק יא)

The Order of the Minchas Choteh⁵⁰ מנחת חוטא

The *Minchas Choteh* is brought by a person who transgressed certain sins and cannot afford an animal or bird *korban*.⁵¹ It is composed of wheat *soless*. No oil or *levona* is used. After the *kometz* of flour is burned, the remainder is divided and eaten by the *kobantm*.⁵²

Putting flour in a vessel	מתן סולת
Touching the <i>mizbayach</i>	הגשה
Separating some of the flour	קמיצה
Sanctifying the <i>kometz</i>	קידוש קומץ
Carrying to the <i>mizbayach</i>	הולכה
Salting	מליחה
Burning	הקטרה
Eating the remainder	אכילת שריים

See the Table of Contents for a full listing of illustrations and the pages on which they appear.

The Order of the

The Chavitin

Minchas Chinuch

מנחת חביתין

מנחת חינוך

The *Minchas Chavitin* is brought each day by the *kohain gadol*. The *Minchas Chinuch* is brought by each *kohain* the first time he serves in the *Bais Hamikdash*. In addition, the *kohain gadol* brings a *Minchas Chinuch* the first time he serves as *kohain gadol*.⁶¹

Both *menachos* are made into twelve loaves of *matza*.⁶² The oil and flour for each loaf are mixed individually.⁶³ The *menachos* have the same order, except that only half of the *Minchas chavitin* is brought in the morning, the rest in the afternoon. The oil and flour for the morning and afternoon loaves of the *Chavitin* are designated before preparation.⁶⁴ The entire *korbon* is burnt on the *mizbayach*.⁶⁵

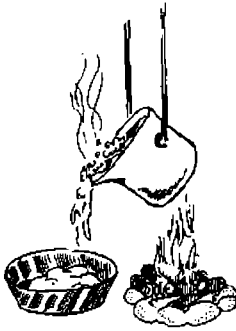
Putting flour in a vessel ⁶⁶	מתן סולת
Kneading with water	לישה
Mixing with oil	בלילה
Boiling in water*	חליטה
Baking partially*	אפיה
Frying in oil*	טיגון
Folding once <i>without</i> breaking	פתיתה
Putting on <i>levona</i>	נתינת לבונה
Touching the <i>mizbayach</i>	הגשה
Salting	מליחה
Burning	הקטרה

על מחבת בשמן תעשה מרבכת תביאנה תפיני
מנחת פתים

(ויקרא פרק י' פסוק יד')

חליטה, אפיה, Tigon טיגון, Chalita, Afiya, Tigun

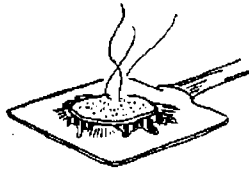
After the dough is mixed with oil, it is boiled with water, baked in an oven and fried on a *machvas* pan into *matzos*.⁶⁸ The *matzos* were folded but not broken.⁶⁹

Chalita

Afiya

Tigon

*Above is an illustration of boiling, baking, and frying, which have not been illustrated earlier.

According to one explanation of *Rashi* in the *Gemora*, it is rebaked after being fried.⁶⁷

והבאתם את עמר ראשית קצירכם אל הכהן

(ויקרא פרק כד' פסוק ו')

The Order of the Korban Omer

קרבן עומר

The *Minchas Omer* was brought each *Pesach*.⁷⁰ It is identical to the *Minchas Soless* except that it is made of barley and that the *kohain* did *tunfa*.

Putting oil in a vessel	מתן שמן
Adding sifted Flour	מתן סולת
Mixing with additional oil	בלילה
Pouring the remainder of the oil	יציקה
Putting on <i>levona</i>	נתינת לבונה
<i>Tnufa</i> in all directions	תנופה
Touching the <i>mizbayach</i>	הגשה
Separating part of the mixture	קמיצה
Sanctifying the <i>komitz</i>	קידוש קומץ
Sanctifying the <i>levona</i>	קידוש לבונה
Carrying to the <i>mizbayach</i>	הולכה
Salting	מליחה
Burning	הקטרה
Eating the remainder	אכילת שריים

* an Illustration of *tuufa*, which has not been described earlier, follows.

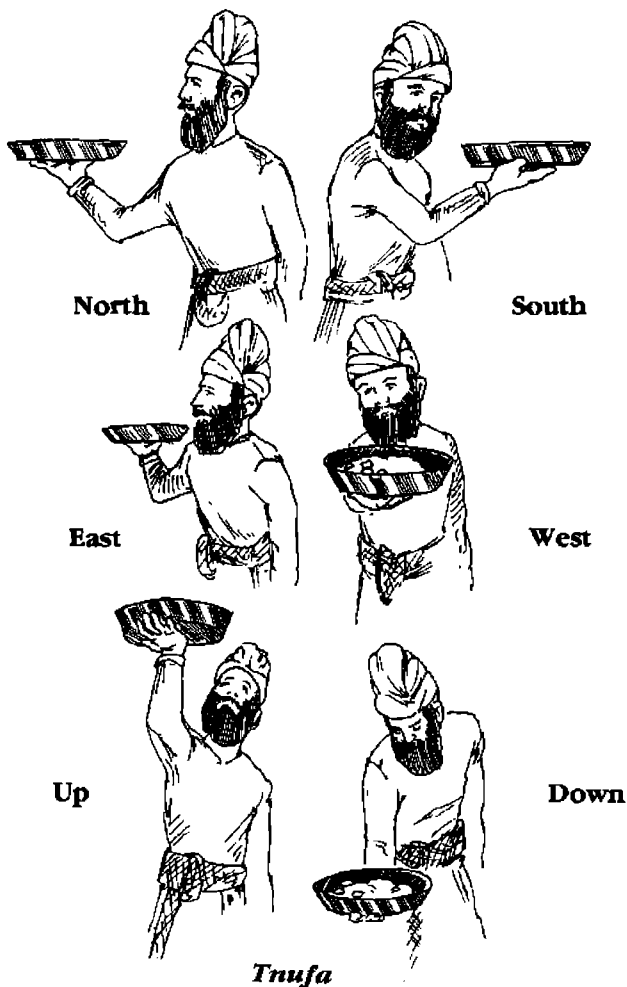
See the Table of Contents for a full listing of illustrations and the pages on which they appear.

והניף את העמר

(ויקרא פרק כג פסוק יא')

תנופה Tnufa

The *kohain* stands at the east or west side of the *mizbayach*. He moves the *Omer* in all four horizontal directions, and up and down.⁷²

ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתיים

(ויקרא פרק כג פסוק יז)

The Order of the Shtai Halechem⁷⁴ שתי הלחם

Before each *Shavuos*, two breads called *Shtai Halechem* are baked. The dough for each is individually prepared. They are brought on *Shavuos* in conjunction with a *Korban Shlamim* of two lambs.

Shtai Halechem are entirely eaten by *kohanim*. There is no *Kemitza*, and no part is burnt on the *mizbayach*.⁷³

Placing flour with some sour- dough in a vessel	מתן סולת
Kneading with water	לישה
Baking as <i>chometz</i> *	אפיה
First <i>tunfa</i> *	תנופה ראשונה
Secound <i>tnufa</i> *	תנופה שניה
Eating entirely	אכילה

Illustrations of the loaves of *Shtai Halechem* and the *tunfa* follow.

See the Table of Contents for a full listing of illustrations and the pages on which they appear.

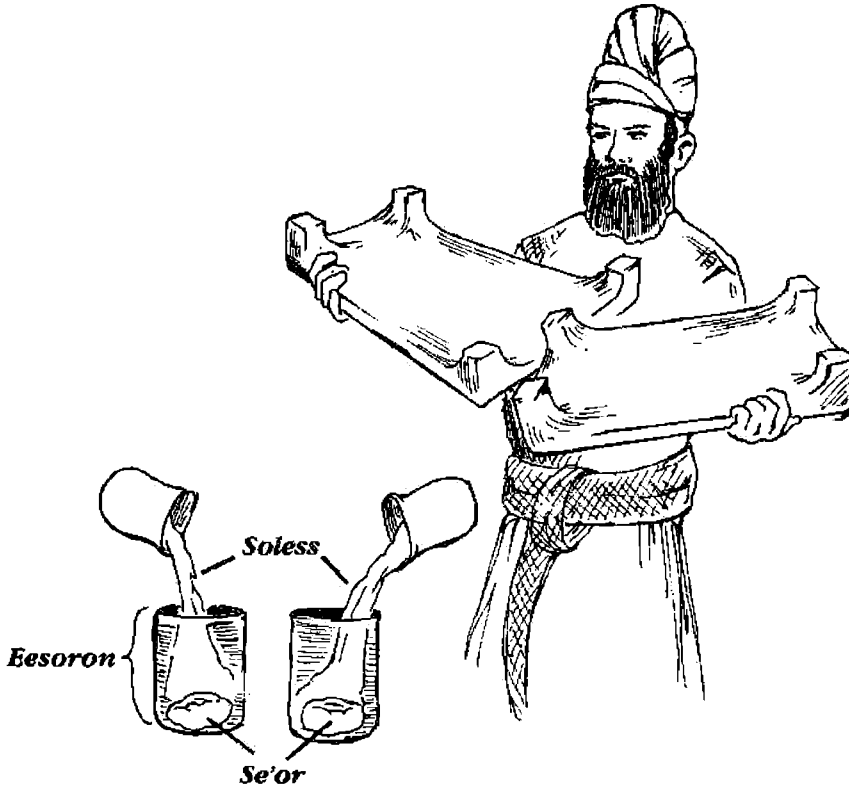
חמץ תאפינה

(ויקרא פרק כג פסוק יז)

Baking as chometz חמץ תאפינה

Unlike other *menachos*, the *Shtai Halechem* are *chometz*. The dough rises when sourdough (*se'or*) is combined with flour and water. (Sourdough is dough that has been standing for days or weeks and has fermented.)⁷⁵

Each bread is seven *tefachim* (handbreadths) long and four *tefachim* wide. The corners project upward to a height of four fingerbreadths.⁷⁶

Shtai Halechem

והניף הכהן אתם

(ויקרא פרק כג' פסוק כ')

תנופה *Tnufa*

Tnufa, moving the *korban* in all four horizontal directions and up and down, is done twice. The first time the *kobain* held the two breads and the two live lambs in his hands. The second *tnufa* was performed after the lambs were slaughtered. The *kobain* held the chests (*chozeh*), leg portions (*shoke*) and the two breads in his hands.⁷⁷

Tnufa

The Order of the Lechem Haponim⁸⁰ לחם הפנים

Before each Shabbos, twelve loaves of *matza*, called the *Lechem Haponim*, are baked. On Shabbos, they are placed on the *shulchan*, together with two cups (*bozichin*) of *levona*.⁷⁸ On the following Shabbos, the loaves and *levona* are removed. The *levona* is salted and burnt on the *mizbayach*. The loaves are eaten by the *kobanim*.⁷⁹

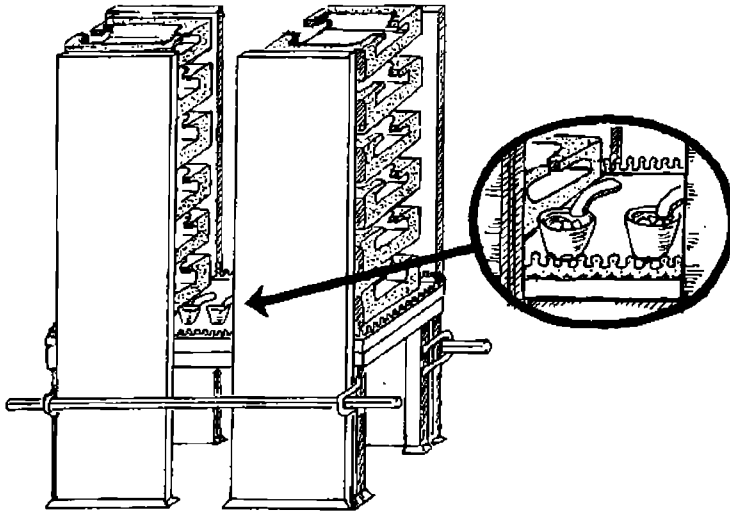
Putting the flour in a vessel	מתן סולת
Kneading with water	לישה
Baking	אפיה
Placing on the <i>shulchan</i> *	סידור הלחם
Placing cups of <i>levona</i> on the <i>shulchan</i>	סידור הלבונה
Removing the cups of <i>levona</i>	סילוק הלבונה
Carrying to the <i>mizbayach</i>	הולכה
Salting the <i>levona</i>	מליחה
Burning the <i>levona</i>	הקטרת לבונה
Eating the <i>Lechem Haponim</i>	אכילה

An illustration of placing on the *shulchan* follows.

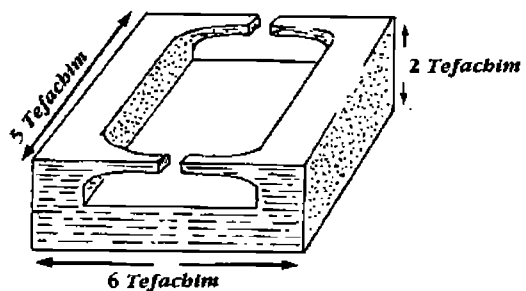
See the Table of Contents for a full listing of illustrations and the pages on which they appear.

Siddur Halechem סידור הלחם

The loaves are baked in iron molds. They are six *tefachim* long, five *tefachim* wide, and, at the sides, two *tefachim* high.⁸¹ The *kohanim* placed them in the two columns on the *shulchan*. Next to each column they put a cup containing *levona*.

Siddur Halechem

The Order of the
Minchas Sota⁸³

מנחת סוטה

The *Minchas Sota* is brought by a woman who is suspected of being unfaithful to her husband. The flour is made of entire kernels of barley, including the bran. Except for the type of flour and *tnufa*, this *korban* is identical to the *Minchas Chota*.⁸²

Putting flour in a vessel	מתן קמח
<i>Tnufa</i>	תנופה
Touching the <i>mizbayach</i>	הגשה
Separating some of the flour	קמיצה
Sanctifying the <i>kometz</i>	קידוש קומץ
Carrying to the <i>mizbayach</i>	הולכה
Salting	מליחה
Burning	הקטרה
Eating the remainder	אכילת שריים

See the Table of Contents for a full listing of illustrations and the pages on which they appear.

והקריב . . . מנחה סלת

(במדבר פרק טו' פסוק ד')

The Order of the Minchas Nesachim⁸⁵ מנחת נסכים

When a *korban Olah*, *Shlamim*, or the *Chatas* and *Osham* of a *mitzra* are brought, they are accompanied by *Nesachim*. The *Nesochim* consist of a) flour and oil referred to as *Mincas Nesochim* and b) wine. The *minchas Neschim* is burnt entirely on the *mizbayach*.⁸⁴

Putting the oil in a vessel	מתן שמן
Adding flour	מתן סולת
Mixing with additional oil	בלילה
Pouring the remainder of the oil	יציקה
Carrying to the <i>mizbayach</i>	הולכה
Salting	מליחה
Burning	הקטרה

See the Table of Contents for a full listing of illustrations and the pages on which they appear.

APPENDIX
GLOSSARY
FOOTNOTES

APPENDIX

כלי שרת **Kli Shoraiss**

The ingredients of a *mincha* must reach a certain level of *kedusha* by being placed into a *kli shoraiss*.⁸⁶ According to most commentaries a *kli shoraiss* should be used for measuring the flour and oil and all subsequent steps.⁸⁷ There is a *machlokes* on whether the *Rambam* agrees fully with this.⁸⁸

קמיצה **Kemitza**

There is a *machlokes* as to how the *kemitza* is performed. *Rashi* holds that the space between the palm and only three fingers is filled.⁸⁹ According to the *Rambam*, the space under all four fingers is filled.⁹⁰

Rashi explains that the *kohain* levels off the *kometz* with his remaining finger and thumb so the *kometz* does not protrude the three fingers.⁹¹ This is not usually necessary with the soft *soless* dough. It was done to *menachos* that were baked before *kemitza*.⁹² The *Gemara* states that levelling the *mincha* was one of the most difficult procedures in the *Bais Hamikdash*.⁹³

אכילת שיריים **Eating the remainders**

There are various opinions regarding the remainder of a *mincha* of *soless*. Some require that it be divided into ten sections and baked.⁹⁴ Others say that it is baked without any division.⁹⁵ Some say that there is no need to bake it.⁹⁶

The *kohanim* are required to eat the remainder of the *menachos*. When a person brings a *mincha* for atonement, the *kohanim* complete the atonement by eating the remainder.⁹⁷

The *Gemora* states that *menachos* as well as all other *kodsheim* must be eaten in a royal manner. For this reason the remainders of the *menachos* may be flavored with other foods.⁹⁸ In addition, while sitting is usually prohibited in the *Bais Hamikdash*, according to the opinion of *Tosfos*, the *kohanim* may sit while they eat *kodsheim*.⁹⁹

משיחה **Smearing**

Rashi brings a controversy about putting oil on the *rekikin*. Some say that the top of the *rekikin* are smeared with oil over and over until the oil is used up. Others say that the *rekikin* are smeared in the form of a Greek *chof*, and the remaining oil is eaten by the *kohanim*.¹⁰⁰ There are various descriptions as to what a Greek *chof* looked like.

GLOSSARY

- Ail Nazir**—An animal *korban* brought by a *nazir* at the completion of being a *nazir*. It is accompanied by twenty loaves of *matza*
- Bais Hamikdash** — the temple in Yerushalayim
- Chatas** — sin offering
- Chometz** — dough which rises
- Eesoron** — a solid measure used in the *Bais Hamikdash*
- Halacha** — Torah law
- Kedusha** — holiness
- Kodshim** — animal or flour offering
- Kohain** — a descendant of Aaron who officiated in the *mishkon*
- Kli Shoraiss** — sanctified vessel
- Korban** — sacrifice
- Korban Olah** — a type of animal *korban* that is completely burnt
- Korban Shlomim** — a type of animal *korban* that is partly burnt, partly eaten by the *kobanim*, and partly eaten by others
- Korban Toda** — An animal *korban* brought as a token of thanks, and accompanied by forty loaves of *matza* and bread
- Loge** — a liquid measure used in the *Bais Hamikdash*
- Matza** — baked dough that is not *chometz*
- Mincha** — a flour *korban*
- Machlokess** — difference among authorities
- Metzora** — someone afflicted with a certain skin condition
- Mizbayach** — altar in *Bais Hamikdash*
- Mishkan** — sanctuary
- Osham** — guilt offering brought for certain sins
- Rambam** — code of Torah law compiled by the Rambam and informally referred to by its author's name
- Pesach** — Passover
- Shavuos** — festival of the Giving of the Torah
- Shulchan** — the golden table in the *Mishkan* or *Bais Hamikdash*

- קומצין מנחות הנקמצת כדרך שקומץ כל אדם פושט אצבעותיו על פס ידו וקומץ. ובכסף משנה שם נראה שחולק על רש"י במה שכתב שלש אצבעות בלבד וכו'.
90. רמב"ם פרק י"ג ממעשה קרבנות הלכה י"ב ואם מנחת כהנים היא אינו קומץ אלא נותן מלח על כולה ומשלח הכל על גבי האישים.
91. מנחות דף יא רש"י ד"ה ומשני כי אמרינן דכולו אצבעות בעינן לקמיצה להשוות דאם יצא קמח למטה מן הקומץ, מוחק ומשווהו באצבע קטנה שלא יהיה מבורץ וכן למעלה בגודל.
92. ברש"י יומא מז: ד"ה כמחבת ובמרחשת וכו' וקשה קמיצתן מלהיות מבורצת יותר מקמיצת מנחת סולת שבירוציה נופלין מאליהן. צריך להיות מוחק בגודלו בירוצו מלמעלה ובאצבע קטנה בירוצו של מטה.
93. מנחות דף י"א וזוהי אחת מעבודות קשות שבמקדש.
94. רש"י כתי"י מנחות ע"ו. ד"ה כל המנחות, ומנחת סולת נמי אעיג דקודם אפייה נקמצת אפילו הכי עשר חלות היא באה.
95. במשנה למלך פרק י"ג ממעשה הקרבנות ה' י' מדקדוק בדברי רש"י נראה דס"ל דאיכא חיוב באפיות מנחת הסולת אלא שלא היתה באה עשר חלות וכו'.
96. במשנה למלך שם ונראה לי שאם ירצה הכהן לאכול אותה בלי בישול, הרשות בידו, ועיין במכילתא שמות ט"ז פסוק ל"א, על הפסוק בצפיחית בדבש, כסולת זו שהיא צפה על גבי המפה ועיין בחומש הרב הירש שם.
97. פסחים נט: מלמד שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים. וברמב"ם פרק י' ממעשה הקרבנות הלכה ב', וכן אכילת שיירי מנחות מצות עשה וכו'.
98. סוטה דף טו. ורש"י הכהנים ליתן לתוכו יין ושמן ודבש. מאי טעמא, אמר קרא למשחה לגדולה, כדרך שהמלכים אוכלים,
99. תוספות יומא דף כ"ה ד"ה אין ישיבה בעזרה וכו' היינו טעמא דמותר לישב ולאכול קדשים דבאכילת קדשים כתיב בהו למשחה לגדולה, כדרך שהמלכים אוכלים, והיינו מיושב.
100. רש"י ויקרא פרק ב' פסוק ד'.
101. רש"י כתי"י מנחות עד: כי אות יונית ועשויה כמין ט' כהפרשת גודל מאצבע.
102. תוספות מנחות עה: וד"ה כ' ובפירושי חומש פירש גימל.
103. שם, ויש מפרשין כמין נון.
104. תוספות שם, או כמין כ'.
105. בספר שערי אהרן שמות כ"ט, ב' כוונתו כנון כמופה הפוכה שגבה לצד שמאל.
106. בתוסי' יו"ט כלים פרק כ: משנה ז' כזה ת.
107. תפארת ישראל זבחים פרק י' אות ל"ז בשם הערוך.
108. רמב"ם פ"א מכלי המקדש הלכה ל"ט.

78. רמב"ם פ"ה מהלכות תמידין ומוספין הלכה א', מצות עשה לסדר לחם הפנים בכל יום שבת, ושם הלכה ב', ונותנים בצד כל מערכה כלי שיש בו קומץ לבונה.

79. רמב"ם שם הלכה ג', מיום השבת ליום השבת מוציאין את הלחם שהוא שם על השלחן ואוכלין אותו.

80. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ה' הלכה ו', כיצד מעשה לחם הפנים וכו', ארבע ועשרים עשרון סולת, ועושים מהם שנים עשר חלות מצות, ושם הלכה ז', לישתן וערכתך בחוץ וכו', ושם הלכה ב', ועורכין אותו שתי אדרים שש חלות בכל סדר וכו'. ונותן בצד כל מערכה כלי שיש בו קומץ לבונה, ושם פ"ד הלכה י', ואין אוכלין את הלחם עד שיקטירו שני בויכזי לבונה על האש. והלבונה טעונה מלח כשאר הקרבנות. ושם פרק ח' הלכה ג', וזה שמוציאין הוא שחולקין שתי המשמורות, הנכנסת והיוצאת עם כהן גדול ואוכלין אותו. וברש"י מנחות דף ז': ד"ה ואילו זו"ל ובוזכין מתירין את הלחם כקומץ שמתיר את המנחה וכו'.

81. מבואי הקדשים ח"ג דף קפ"ח ועורך אותם באופן שאורך כל אחד ל' טפחים ורחבו ועביו טפח ומכיל טפחים מכאן וטפחים מכאן וזוקפן בצדי הלחם כעין דפנות וכו' ונותן את הבצקות לתוך דפוסין וכו' אל"כ מדביק בצק כעין קרן בכל אחד מראשי הדופן כלפי החלל שבין הדפנות, שיעור אורך הקרן ז' אצבעות. רש"י שמות פרק כ"ה פסוק כ"ט והיה עשוי לו דפוס אבן דפוס ברזל בשל ברזל הוא נאפה. בלחם משנה פרק ה' הלכה ח' מתמידין ומוספין דלרש"י פ' קרנות רצ"ל שהיה מדבק בצק בכל זכות כעין קרנות שם אות מ"ד מקום הנחת הבאיכין היא על השלחן בין שתי המערכות. ות"מ פ"ה ה"ב.

82. רמב"ם פ"ג מהלכות סוטה הלכה ט"ו, וכהן מניח ידו תחתיה ומניפה במזרח כשאר כל התנופות וכו' ואחר כך מגיש וכו' כשאר מנחות של יחיד. ורמב"ם מעשה הקרבנות פרק י"ב הלכה ב', וכל המנחות סולת חטיין חוץ ממנחת סוטה וכו' שהם מן השעורים. ובסוטה דף יד', זו באה מן הקמח, וברש"י שם הכל מעורב בו כמו שנטחן. וברש"י סוטה דף י"ט ד"ה וכהן כתב דבעלים דמנחת סוטה היא האשה ולפיכך היא המניפה עם הכהן.

83. חומר בקודש פרק ב' אות נ"ה, ונותן הקמח לתוך כלי שרת, ואינו נותן לשם שמן ולבונה וכו'. ונותן הכלי שרת שבו העשרון קמח הני"ל על ידי האשה והכהן מניח ידו תחת ידיה, ומניח ומולך ומביא, ומעלה ומוריד, ואח"כ לוקח הכהן הכלי שרת שבו המנחה ומגישו בתכלי לקרן דרומית מערבית של מזבח וקומץ את המנחה ומעלה הקומץ למזבח ומולחו ומקטירו והשיריים נאכלים לכהנים. ובסוטה דף יד': ונותן לתוך כלי שרת ומקדישו בכלי שרת וכו'. עיין במקדש דוד סי' ח' ובמנחות קנאות אי צריך לגבלה במים לא שמענו בהדיא וכו' ובספר מבואי הקדשים כתב, "ולכתחילה גם מים אין מוסיפין להם כמבואר ברמב"ם פי"א ה' י"ד מפסולי המוקדשים.

84. רמב"ם מעשה הקרבנות פרק ב' ה"א והסולת לבדה נקראת מנחת נסכים, ושם הלכה ב' אין טעון נסכים אלא עולת בהמה ושלמים בלבד, בין היו קרבן ציבור או יחיד וכו' אבל העוף והאשמות והחטאות אין מביאין עמהן נסכים חוץ מחטאת מצורע ואשמו וכו', ושם ה"א וכולו נשרפת על מזבח החיצון.

85. מבואי הקדשים דף קל"ט ונותן חלק מהשמן בכלי שרת, ועל השמן נותן את הסולת וכו' והוא על פי מה שכתב החזון איש מנחות סי' כ"ה ס"ק ז' דלרש"י (מנחות יח': ד"ה באן) ומנחת נסכים טעונה ג' מתנות. וברמב"ם מעשה קרבנות פרק ב' הלכה א', אבל טעונה מלח וכולה נשרפת. ובמקדש דוד סי' ה' ובמנחת נסכים דפליגי תנאי אי מגבלה במים והיא כשרה או לא, פסק כהרמב"ם דפסולה וכו' ע"ש טעמו.

86. רש"י סוטה דף יד': וא"ת הרי מנחה קדושה ועומדת שהקדישה בפה, קדושת פה אינו אלא קדושת דמים ואינה קדושת הגוף, ועיין ראב"ד תמיד כה': על כן לא קדשו קדושת הגוף בפה אלא בכלי שרת דווקא עש"ה. ובחזון איש על הרמב"ם פרק י"ג ממעשה הקרבנות הלכה ה', דכל שלא נתקדשה כלי שעדיין לא נתקדשה קדושת הגוף לאו מנחה היא.

87. רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג' הלכה ה' ומורד בעשרון שבמקדש. ועיין בחזון איש, מנחות דף נ"ו אות ח' זו"ל משמע דמצוה למדוד בעשרון דקדש וכו' ונראה דאין מזידה בעשרון של קודש מעכב ואינו אלא למצוה וכו' אבל מזידה אינה בגוף המנחה.

88. זו"ל החזון איש, מנחות סימן פ"ה ולשון הרמב"ם פרק י"ג ממעשה הקרבנות הלכה ה', ואח"כ נותנה לכלי שרת ויוצק לתוכו שמן. ודקדק הכסף משנה דמשמע דעז יציקה אין צריך כלי שרת וכו' אבל אין לזה טעם. מה נשתנה יציקה וכו' ואפשר דכלי שהזכיר הרמב"ם בתחילה (במתן שמן) נמי כלי שרת וכו' ע"כ ועיין עוד בענין זה בספר ערוך השלחן העתיד סימן פ"ז אות ט"ו.

89. רש"י ויקרא ב' ב', חופה ג' אצבעותיו על פס ידו, וברמב"ם פרק י"ג ממעשה הקרבנות ה' י"ג, כיצד

68. רמב"ם מעשה קרבנות פרק ב', וכולל הסולת בשמן וחולטה ברותחין ועיין בתוון איש, סימן כ"ו סק"ט, שפירש חליטה שנותנה לתוך מים רותחין. ועיין בפרדס יוסף ויקרא פרק ו' פסוק י"ד ד"ה מרובכת שפ"ו שמטיל מים רותחין על הסולת אבל הטלת סולת לרותחין אינה נקראת חליטה אלא מאישה, וכ"כ בפסחים לו': ובר"מ פ"א מ"ו דחלה, ובירושלמי חלה פ"א ה"ד בהיפך וכו', וברמב"ם שם ה' ג' ואופה החלה מעט ואחר כך קולה אותה על המחבת בשאר רביעית השמן שלה וכו'. וברש"י חומש וכן הרמב"ם לא הזכיר אפיה שניה, וברמב"ם שם הלכה י', אם היתה המנחה של זכרי כהונה אינו מבדיל ופותר. וברש"י מנחות עה': ד"ה ת"ל פתים דמשמע לשני פתים ולא יותר.
69. רש"י מנחות דף עה': ברש"י כתי"י מנחת כהן אינו מבדיל משום דלא בעי קמיצה.
70. רמב"ם פרק ז' הלכות תמידין ומוספין הלכה ג', ביום שני של פסח שהוא יום ששה עשר בניסן מקריבין יותר על מוסף של כל יום כשב לעולה עם עומר התנופה, והיא מנחה של צבור.
71. רמב"ם פרק ז' הלכות תמידין ומוספין הלכה י"ב, ולוקחין זה העשרון של סולת השעורים וכוללין אותו בלוג שמן וכו' (ובמבואי הקדשים דף קע"ד בשם לקוטי הלכות מנחות עד: שלדעת רש"י טעון ג' מתנות שמן) ונותנין עליו קומץ לבונה ומניפו וכו', ומגישו כנגד חודה של קרן מערבית דרומית כשאר המנחות, וקומץ ומקטיר והשאר נאכל לכהנים וכו'. ובמנחות דף סז': הביא תוס' ד"ה יצק בשם רש"י, דמתן הלבונה בעומר הוא קודם מתן הסולת בכלי ע"כ אבל ברש"י שלנו אינו, ובתוס' חדשים מנחות פרק י' כתב שהוא טעות סופר. ובמקדש דוד כתב דרק בעת הקידוש דמנחת העומר בעי לתת תחילה את השמן והלבונה וחסולת בכ"ש ע"מ לקדשו, ואח"כ מוציאים ועושה כסדר הרגיל.
- ודע דגם בשעורים נקרא סולת כמו שכתב הרמב"ם פרק ז' מתמידין ומוספין הלכה י"ד ולוקחין זה העשרון של סולת השעורים ע"כ ומה שכתב רש"י ויקרא ב' א' ד"ה סולת אין סולת אלא מן החיטין ע"כ רצ"ל כאן אין פירושו של סולת אלא מן החיטין משום שיש גזרה שיהיה לסולת חיטין שנאמר אצל המילואים (כמו אין לבונה אלא בבהמ"ק דגיטין נו:).
72. מנחות דף סא'. במשנה, תנופה היתה במזרח. מנחות דף סא'. במשנה, תנופה היתה במזרח. וברש"י שם ד"ה במזרח כלומר אפילו במזרח של מזבח יכול להניף וכ"ש במערבו דקרוב יותר להיכל.
- רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז' הלכה יב', מוליך ומביא מעלה ומוריד ומגישו וכו'. וברש"י מנחות סב'. ד"ה מוליך ומביא לצפון ולדרום ומזרח ומערב וכו', ומעלה ומוריד וכו'.
73. רמב"ם תמידין ומוספין פ"ח ה"א ביום חמישים מספירת העומר הוא תג השבועות וכו' ועוד מביאין ביום הזה יתר על המוסף ביום הזה מנחה חדשה שתי הלחם, ומקריבין עם הלחם וכו' ושני הכבשים ובה שלמים ושם הלכה ט"ו, שתי הלחם מעכבים את הכבשים, ושם הלכה ט"ו ונאכלת בשלישי לאפיתין שהוא יום טוב.
74. חומר בקודש פרק ב' אות נ"א, מביאין שאור ממקום אחר וממלאין אח"כ המדה מהסולת וכו' ולשין ומחמצין את הבצק ואופין מכל עשרון לחם חמץ אחד בלבד וכו' ואחר שנאפות ה' לחמין מניחין בצד ב' הכבשים שלמים וכו', ומניף הכהן הכל ביחד בעודן חיים וכו'. ואחר ששחט ב' הכבשים וזרק דמן לוקח החזה והשוק של שתיהן וחוזר ומניח ב' הלחמין בצדן וחוזר ומניף וכו'. מנחות סא': אלו טעונות תנופה ואין טעונות הגשה. רמב"ם פרק ח' מתמידין ומוספין הלכה י"א ושתיקון נאכלות אותו היום חצי היללה
75. בתפארת ישראל מנחות פרק ה' משנה א', עדיף טפי שיביא ביום ההקרבה שאור מביטו שנחמץ יפה מימים רבים.
76. רמב"ם שם הלכה ט"ו, והרי מפורש בתורה שהם חמץ, וכיצד עושה, מכי שאור ממקום אחר ונותנו לתוך העשרון סולת ומחמצו באותו השאור. עיין תפארת ישראל, בועז, מנחות פרק ה', משנה א'. ואי אפשר לשום עיסה שיחמץ יפה ביומו עד שניחמו איזה ימים משנילוש וכו'. ורמב"ם שם הלכה י', ומרובעות הן אורך כל חלה שבעה טפחים ורחבה ארבע טפחים וכו', ועיין מנחות דף צ"ו וקרבנותיהם ארבע אצבעות, ופירש רש"י שהיה מדבק בצק בכל זוית כעין קנינים ואורך הקרן ד' אצבעות. ובחומר בקודש פרק ב' אות נ"א ועובי הלחם שלש רביעי אצבע בקרוב. וכמנחות דף צ"ד, שתי הלחם נילשות אחת אחת ונאפות אחת אחת. הציור לפי מה שנמצא בספר מבואי הקדשים.
77. מנחות דף סא': כיצד הוא עושה. נותן שתי הלחם על גבי שני כבשים ומניח שתי ידיו למטה, מוליך ומביא, מעלה ומוריד. וברש"י מנחות דף סב'. ד"ה בין כסוף הדיבור ובעודן חיים קאמרי ובלחם משנה, פרק ח' מהלכות תמידין ומוספין הלכה י"א, דהך ומניח בצד שני הלחם דקאמר רבינו אשתי הפות קאי, בין בחיין, בין בשחוטין וכו'. ובמנחות דף ס"ב, מניח זה בצד זה ומניף.

מפסולי המוקדשין הלכה י"ד, גבלה במים כשירה (משמערק בזיעבד). ועיין מנחות נד. שלחד מאן דאמר פסולה. ובמנחות דף ס' איתא ואלו טעונות הגשה, מנחת חוטא וכו'.

61. רמב"ם פרק ה' הלכות כלי המקדש הלכה ט"ז, אין הכהן עובד תחילה, וכן כה"ג אינו עובד תחלה עד שיביא עשירית האיפה משל. ושם הלכה י"ז כהן שלא עבד עדיין שמנהו כ"ג, הרי זה מביא עשירית האיפה וכו' כשאר חנוך של כל כהן והדין ואח"כ מקריב עשירית האיפה שנייה שהיא חנוך כה"ג ואח"כ מקריב עשירית האיפה שלישית שהיא חביתו כה"ג שמקריב בכל יום.

62. רמב"ם פרק י"ג ממעשה הקרבנות הלכה ב' ולש מכל חצי עשרון של חלות, נמצאו שתים עשרה חלה. ובמנחות דף ע"ו תנן תביתו כה"ג שהם באות י"ב, וקאמר בגמרא דאיכא חוקה חוקה מלחם הפנים (כ"י"מ שם).

63. רמב"ם שם הלכה ג' ואחת אחת היו נעשות, ובכ"מ שם כתב נראה טעמו משום דיליף מלחם הפנים.

64. רמב"ם שם הלכה ב' וכיצד עשויות חביתו כהן גדול. מביא עשרון שלם ומקדשו וחוצהו בחצי עשרון שבמקדש שאף על פי שהיא קריבה חציין אינה מתקדשת לחציין.

65. רמב"ם פרק י"ב ממעשה הקרבנות הלכה ט', חוץ ממנחת זכרי כהונה שאינה נקמצת אלא מקטירין אותה כולה שנאמר וכו', הא למדת שמנחת חנוך והחביתין וכו' כולן נשרפות על גבי המזבח ואינן נקמצות.

66. מתן סלת במקדש דוד ס"י ח' ד"ה והנה ז"ל והנה רש"י לשיטתיה ניהא שפיר שהרי כתב דהבליה היתה לאחר לישה, היינו כשהיא עיסה, ומתן שמן בכלי ליכא בחביתין וכו'. וכ"כ רש"י להדיא כמנחות דף נ' ע"ב על ההיא דחביתו כה"ג לישתן ועריכתן בפנים דהלישה והעריכה של החביתין היו קודם מתן שמן וז"ל קצת מ"יש חביתין מכל מאפה תנור שכתב רש"י במנחות דף עד: ד"ה יציקה שהרי נאפה בתנור שאין טעונה יציקה, אבל אידך ב' מתנות צריכה. אמנם בחזון איש ס"י כ"ו אות ט' כתב וז"ל דרק מנחת נדבה למדוה זה מזה וכו', אבל שאר מנחות אינן למידות ממנחת נדבה).

לישה – במקדש דוד שם ד"ה ובסדר עבודתו וכו' וז"ל דס"ל לרש"י (מנחות עד: בכת"י ד"ה קודם לעשייתן) וכל המנחות נילשות בפשוטן, היינו קודם בלילה (וכן הוא בתוס' מנחות סד: ד"ה יצק) וע"ש שמתוך בזה מה שהקשו בתוס' על רש"י בדף פז: ד"ה במה מחלקה שפירש הקונטרס מחלקה לעישה. בלילה – דעת רש"י במנחות פ"ז הנ"ל שבליה היא בעישה.

חליטה – המזרחי בויקרא פרק ו' פסוק י"ד ד"ה מורבכת, חולטה ברותחין כל צורכה בעודה בצק. וע"ע שערי אר"י ו"ס לכאורה משמע מרש"י כן שכתב כאן שאחר חליטה אופה בתנור, משמע שמ"ד אחר חליטה אופה. ועיין במבואי הקדשים דף קס"ב אות ל"ט לשיטת רש"י לפי שהיא בס' ל"ה ג'.

אפיה – רש"י שם.

טיגון – רש"י שם ד"ה תופיני אפיה אפיות הרבה שאחר חליטה אופה בתנור וחוזר ומטגנה במחבת. ועיין שערי אהרן בשם השם עולם דהמקרא שלא כסדר נאמר דלפי רש"י הטיגון על המחבת שנעשה בסוף נאמרה תחילה.

אפיה שניה – רש"י מנחות נ: ד"ה תאפניה רבה. אפיות הרבה, אופה ומטגנה ואופה. ועיין בלקוטי הלכות תורת הקדשים מנחות נ: אות ו', ואופה תחילה מעט ואח"כ מטגנה על המחבת בשאר רביעית השמן שלה ואינה מבשלה הרבה. ויש אומרים דאופה ומטגנה וחוזר ואופה, זו היא דעת רש"י בלישנא קמא, וע"ש עוד שתי לשונות. ועיין מבואי הקדשים דף קס"ג אות מ"יש שהעיר שברש"י בחומש לא הזכיר אפיה שניה. ועיין במזרחי.

פתיתה – רש"י מנחות דף עה: ברש"י כת"י ד"ה מנחת כהן אינו מבדיל משום דלא בעי קמיצה. וברמב"ם הלכות מעשה קרבנות, פרק י"ג הלכה ד', וכופל כל אחד מהם לשנים וכו'.

נתינת לבונה – רמב"ם שם, ומקריב החציין עם חצי קומץ לבונה בבוקר וכו' ואם היה מנחת חנוך אינו חוצה אלא מקריב כולה כאחת עם קומץ לבונה.

הגשה – מנחות דף ט: ואלו טעונות הגשה וכו' מנחת כהן משיח, וכן פסק בתורת הקדשים מנחות שם אות ה'.

מליחה – ככל קרבן

הקטרה – רמב"ם שם וכליל לאישים

67. ועיין בלקוטי הלכות תורת הקדשים מנחות נ: אות ו', ואופה תחלה מעט ואח"כ מטגנה על המחבת בשאר רביעית השמן שלה, ואינה מבשלה הרבה. וי"א דאופה ומטגנה וחוזר ואופה. זוהי דעת רש"י בלישנא קמא וע"ש עוד שתי לשונות ע"כ.

48. רמב"ם פרק י"ג ממעשה קרבנות הלכה כ"א כל המנחות הנאפות נילשות בפושרין, ומשמרין שלא יחמיצו, ועיין תוספות פסחים דף ל"ו ד"ה במקום דגם מאפה בתנור היו לשין בעזרה סמוך לתנור של קודש שלא תחמץ. ועי' בחזון איש מנחות ס"י ל"ה ס"ק א' ואין הפושרין חובה אלא רשות ומשום הידור מצוה, ובפרדס יוסף כתב בשם הלחם שמים דמים צוננים מפסידים הפת.
49. חזון איש ס"י ל"ה אות א' הא דנלשות במים הוא משום ששמנן מועט וא"א לאפותן בלא מים וכו' וזהו מכוונת התורה אף שלא נאמר, ועי' תוס' מנחות דף נ"ז ע"א ד"ה מנחת.
50. רמב"ם שם הלכה י' כל ארבע מנחות אלו האפוינות, כשאופין אותן אופין כל עשרון עשר חלות, ושם פרק י"ב הלכה כ"ב, ותנור של מקדש של מתכת היה, ובחומר בחודש פרק ב' אות מ"ב שנאפה על רצפת התנור בלי כלי, ועיין במלבי"ם אות קט"ו שצורת התנור הוא דומה לתנור הנזכר בשי"ס. ועי' ברשי"ב ב"ב דף י"ז שהבא לקובעו בארץ עושה בתי טיט ואבנים שיהיו לו לבסיסו ומושיבין אותו עליו שלא יצטננו שוליו מחמת קרקע ואותו בנין עשוי כשיפוע רחב מלמטה וקצר מלמעלה.
51. רמב"ם ס' פרק י"ב הלכה י', וכיצד פותתין אותן, ספל החלה לשנים, ושנים לארבע, ומבדיל. חומר בקודש שם דאחר הפתיחה נותנים הפתיחים לכלי שרת. רש"י מנחות דף ל"ב ד"ה במחבת ובמרחשת דמעשיהן אפויי וכו' הלכך מוחק בגדלו מלמעלה ובאמצע קטנה מלמטה. מבואי הקדשים ח"כ דף קמ"ח מנחת הנאפת צריכות מחיקה. מדת הקודש דף שס"ב הביא מחלוקת אם בעי למיעבד את המחיקה כשידו עדיין בכלי דלדעת האפיקים ק"א ס' ל' מועיל לתקנו אח"כ.
52. ביצה דף כב: רש"י ד"ה שכן מצינו בלחם הפנים שהוא מצה וכו' ועיני טפח וכו'.
53. רש"י מנחות דף ע"ד ע"ב ד"ה יציקה ובלילה ומתן שמן שבתחילה היה נותן השמן בכלי קודם נתינת הסלת ואחר כך נותן עליו את הסלת וחזר ונותן שמן לבלול בשמן וכו', נאפת בתנור שאין טענה יציקה אבל איך ב' מתנות צריכה וכו'. ועיין בחזון איש סימן כ"ה סעיף א' בשיטת רש"י וברמב"ם פרק י"ג ממעשה הקרבנות הלכה ח', ויראה לי שאחר אפייה מושח אותם. ובחומר בקודש פרק ב' אות מ"ב ופותרת הרקיקין כולו לפתית כזית ונותן לבונתה עליה והכחן מוליכה וכו' הכל כמבואר במנחת סולת.
54. רמב"ם שם ויראה לי שאחר אפייה מושח אותם. ובחזון איש סימן כ"ה אות י' וודאי אין על המשיחה שם יציקה שלא היה יוצק אלא מושח ביד, ושם אות ו' נראה דרקיקין נמשחו בכלי שרת, דהא תנן יש בהם מעשה כלי בפנים וכו', וברמב"ם פרק י"ג, הלכה י' שנאפה עשר.
55. רמב"ם פרק י"ג ממעשה קרבנות הלכה ו', מנחת המחבת והמרחשת כיצד, נותן השמן בכלי ונותן עליו הסולת (ולדעת רש"י מנחות עד: לש ואח"כ) נותן על הסולת שמן אחר ובוכל וכו', ואופה אותה במחבת או במרחשת. ובחומר בקודש פרק ב' אות מ"ג ואחר אפייה פותרת כל החלות לפתית כזית ונותן הפתיתין לכלי שרת, ונותן על הפתיתין השמן הנשאר מחיובו, ולבונתה עליה, ונותנה לכהן, כדלעיל (בקרן סולת).
56. מזרחי כאן רבי חנינא בן גמליאל אומר מרחשת עמוקה ומעשיה רוחשין ומחיתה צפה ומעשה קשין ופרש"י צפה שאינה עמוקה אלא שוליה צפין אצל אוגניה ומתפור השמן באוגני הכלי לשון אחר שאמצעות קרקעיתה שהוא המקום שמניח בו את המנחה היה נקפל מלמטה למעלה ובולט כעין כלי זכוכית שלנו שהיה גבוה כעין תל באמצעותו כשהיו נותנין המנחה על אותו המקום הגבוה הייתה נירא כאילו היא צפה וכו' והשמן מתפור ואינו מקבץ במקום אחד האור שרף את השמן המעוט שתחת הבצק ונעשה קשה.
57. מנחות דף ס"ג כלי היה במקדש ומרחשת שמה, ודומה כמין כלבוס עמוק וכו' ופירש רש"י ד"ה כלבוס הדופן באמצעות כלפי פנים, ומצוייר תוכו גומות, וכשהבצק מונח בתוכו נכנס הבצק בגומות. ועיין בחזון איש הג"ל בענין כלי אחד.
58. רמב"ם הלכות שגגות פרק י' הלכה ד' על שבעות העדות ועל שגגת שבעות ביטוי ועל שגגת טומאת מקדש וטומאת קדשיו מביא כבשה או שעירה וכו' ואם אין ידו משגת מביא שני תורים וכו' ואם אין ידו משגת לעוף מביא עשירית האיפה סולת והיא הקרויה מנחת חוטא.
59. מבואי הקדשים דף קס"ו והנה מנחת חוטא וסוטה קרויות מנחות חרות שכן אין בהן שמן ובאות בלא משקה, ולכתחילה גם מים אין מוסיפים להן כמבואר בפסולי המוקדשין פ"א הי' י"ד ואף שגם לשתי הלחם אין מוסיפין שם ולבונה לא קרינן להו חרות שכן לשין אותן במים.
60. בחומר בקודש פרק ב' אות נ"ד, מביא עשרון סולת בלי שמן ובלוי לבונה, והכהן קומצו ומקריב הקומץ (עיין סוטה י"ד שצריך קידוש קומץ) והשיריים נאכלין לזכרי כהונה בעזרה. וברמב"ם פרק י"א

36. רמב"ם שם, ואחר כך נותן שמן אחר על הסולת וכולל הסולת בו ע"כ. ולא מצאנו בהדיא אם מותר לכולל בכלי. עיין רש"י ב"ק מ"ה ד"ה למפ"א, ועיין במקדש דוד סי' ח' שמשמע מרש"י שאין לישא בפושרין במנחת סולת. ועיין זבחים דף פ"ח ד"ה ליבש שאי אפשר ליכלל כולה שלא יהו בה קורטיון, הורטיו של יבש שלא נגע בהן השמן.
37. רמב"ם פרק י"ג ממעשה הקרבנות הלכה ה', יצק לתוכו שמן. וברש"י ויקרא פ"ב פסוק א' ויצק עליה שמן על כולו.
38. רמב"ם שם, ונותן עליה לבונה (ועיין ת"י מנחות פ"א, אות ל"ה דכל קורט פחות מחצי ז"ו) וברש"י פסוק א' מניח קומץ לבונה לצד אחד.
39. רמב"ם שם הלכה י"ב, ומוליכה אצל הכהן, והכהן מוליכה אצל המזבח ומגישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן ודיו. וע"ש בכסף משנה שאין צורך שהמנחה עצמה תגיע למזבח.
40. רש"י פרק ב', פסוק ב', ד"ה מלא קומצו וז"ל הא כיצד. חופה עליו שלש אצבעותיו על פס ידו והוה קומץ ע"כ, עיין מנחות יא. ברש"י ד"ה מן הצד וז"ל דלאחר שקומץ הופך גב ידו למטה כדי שלא יפול מן הקומץ כלום. ושם ד"ה כדקמצי אינשי מכניס צידי אצבעותיו ודוחק בקמת. עיין בליקוטי הלכות למנחות דף י"א בתורת הסדשים. אות נ'. ודוחק בקמח עד שנכנס לתוך ידו וחופה שלש אצבעותיו על פס ידו.
41. רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות, פרק י"ג הלכה י"ב, ונותן הקומץ לכלי שרת ומקדשו בכלי שרת. ושם פרק י"ב, הלכה י"ג ואין מקדשין הקומץ בכלי שעל גבי קרקע. ובתורת הקדשים מנחות פרק א' אות כ' אבל תנינת הקומץ לכלי שרת לקדשו לא מהני כשהיא עומדת על גבי קרקע אלא צריך שיגביה אותה כהן אחר. ובשיטה מנחות דף ז' אות ט"ז ד"ה קומץ, ומסתברא דהכל נעשה בימיו וכי' (ולא כהת"י בחומר בקודש פרק ו' אות ט"ז).
42. סוטה דף יד': ונותן לתוך כלי שרת וכי' למח לי, הא קדשה חז"א זמנא מידי דהוה אדם דם אע"ג דקדישתיה סכין בצואר בהמה, הדר מקדיש ליה בכלי שרת הכי נמי לא שניא.
43. רמב"ם פרק י"ג ממע"ח הלכה י"ב, ומלקט את כל לבונה ונותנה על הקומץ שבכלי. ועיין בחדושי הגר"ז מנחות דף י"א וז"ל: וכל עבודת המנחה איכא גם בלבונה, ולקט הוא במקום קמיצה וצריכה גם כן קידוש כלי. ועיין במשנה למלך שם שהביא רש"י פרשת צו שמלקט הלבונה לאחר קמיצה ומקטירה. הרי שהליקוט הוא לאחר קמיצה ולא לאחר הקטרה (ע"ש שזה סותר משי"כ רש"י בריש הקומץ) ועי' בקרן אורה מנחות ט"ז.
44. רמב"ם פ"ה מהלכות אסורי מזבח הלכה י"ג ובראשו של מזבח מולחין הקומץ והלבונה. בחסדי דוד על תוספתא מנחות פרק ו' הלכה ב' ד"ה ומערתה וכו' בברייתא לא קאמר אלא בראשו של מזבח דמשמע כל היכא דבעי. אבל בספר עבודת הקרבנות ס' צ"ה אות ג' מתב על קרן מערבית דרומית.
45. רמב"ם פרק י"ג ממעשה הקרבנות הלכה י"ב, ונותנו על גבי האישים מכלי שרת, ובחזון איש סימן כ"ג, אות ב', ד"ה ומיהו ונראה דדין זריקה אינו אלא באברים ולא במנחות וכו'.
46. רמב"ם שם פרק י"ב ממעשה קרבנות הלכה ט' וחשאר נאכל לכהנים. ובסוטה דף ט"ו ורש"י חכהנים ליתן לתוכן יין ושמן ודבש, מאי טעמא, אמר קרא למשחה לגדולה, כדרך שהמלכים אוכלין וכו'. ובפרק י' ממעשה הקרבנות הלכה י', הכהנים מותרין לאכול חלקם כין מקדשי קלים בין קדשי קדשים בכל מאכל. ועיין בחתם סופר חולין דף קכ"ט ד"ה קא מעייל חולין לעזרה וז"ל שם דס"ל לרש"י כהרמב"ם אפילו אין עושין כעין הקרבה, מ"מ אסור להכניס חולין לעזרה, וא"כ קשה הא דלתת לתוכן תבלין של חולין, מיהו י"ל לתבלין של תרומה ומע"ש שאינן חולין גמורין וכו' ע"כ. (ועיין ברש"י מנחות פ"א ד"ה ולקדשו לחו וכו' ליכא למפרך מעייל חולין לעזרה וכו' דצורך קרבן נינהו. ולפ"ז י"ל דתכלין צורך קרבן נינהו, שאי אפשר ליתן התבלין בתוך המנחה בחוץ. ואינו דומה להא דכתב רש"י במורה דף כ"ג ד"ה יאכלו, שכתב ויאלם מבוהץ ואח"כ יכנסו ויאכלו המנחה דהתם איירי רק בענין אם היתה אכילה מועטה שכדי שיהא נאכל על השובע אפשר לאכול החולין בחוץ משא"כ כאן. ועיין משי"כ במל"מ פרק ב' מהלכות שחיטה הלכה ג').
47. רמב"ם פרק י"ג ממעשה הקרבנות ה"ח, מנחת מאפה תנור כיצד, אם חלות הוא בולל הסולת בשמן. ובכסף משנה שם בשם רש"י מנחות עד: נאפות בתנור אין טעונות יציקה אבל אירך שתי מתנות צריכה וכו'. ובמנחות דף דף עד: רש"י כת"י ד"ה קודם וז"ל נותן תחילה שמן בכלי ונותן סולת עליה ולשה בפושרין, ונותן שמן עליה וכולל וכו' וברמב"ם שם, אופה ופוחת וכו' ובחומר בקודש פרק ב' אות מ"א, והכהן מוליכה אצל המזבח ומגישה וכו' הכל כמבואר במנחת סולת, ועיין חזון איש מנחות סי' כ"ה ס"ק א'.

19. מנחות דף פו. שלשה זיתים הן: הזית הראשון מגררו בראש הזית. וכותש (במכתשת ת"י) ונתן לתוך הסל וכו' (רש"י) כתיב ד"ה לתוך הסל ומסתנו ויוצא, והכלי תחת הסל שחשמנו נופל בו) זה היה ראשון טוען בקורה. ר"י אומר באבנים זה שני, חזר וטחן וטען, זה שלישי – הראשון למטורה, והשאר למנחות וכו'.
20. רמב"ם פרק ז' מהלכות איסורי מובח. הלכה י"א, ומאחר שכולן כשרין למנחות וכו' שהרוצה לזכות עצמו יכוף יצרו הרע, וירחיב ידו ויביא קרבנו מן היפה המשובח ביותר שבאותו מין שיביא ממנו.
21. ערוך השלחן קדשים סי' י"ט, אות ח' (בשם השליח) לבונה הוא גם כן שרף שריחו נודף. (וע' כריתות דף ו':) ובתפארת ישראל חומר בקודש, פרק ב' אות ס"ז, ולבונה הוא ג"כ שרף הנוסף ממין אילן. ועיין ערוך קורט, קורט"ס פ' גרגרים, של לבונה וכו'. ובענין מאיזהו עץ בא ע' באוצר התפלות, עינין תפלה, מוסף לשבת ד"ה והלבונה, שהביא דעות בזה.
22. תוספות מנחות נ"ז ד"ה מנחות וז"ל: שאר מנחות ידוע דמגבלין במים דשמטן מועט ובענין זה אי"א לגבל וכו' וברמב"ן במלחמות פסחים ל"ו כתב דבלא מים מקרי לא בא לוידי חימוץ וכו'. ורמב"ם פרק י"ב ממעשה הקרבנות, הלכה כ"א, כל המנחות הנאפות נילשות בפושרין וכו' משמע שבסולת לא נהנו משרין, ועיין פרק י' הלכה ט"ו, ובמקדש דוד סימן ח'. עיין בחזון איש מנחות ל"ח סק"א.
23. רמב"ם פרק י"א ממסולי המוקדשין הלכה ט"ז, הקריב הקומץ בלא מלה פסולה.
24. רמב"ם פרק י"ב ממעשה הקרבנות הלכה ח' כל חמנות הקרבנות לגבי מזבח, אין כל אחת פחות מעשרון, ושם פרק ב' הלכה ח' כשמודיין הנסכים או המנחות וכו' מודד הכל בעשרון אחד שהיה כמקדש.
25. עשרון, היינו עשירית האיפה, שמות ט"ז ל"ו, והעומר עשירית האיפה, וברש"י שם נמצא עשירית האיפה מ"ג ביצים וחומש ביצה, והוא שיעור לחלה ולמנחות.
26. רמב"ם פרק א' מכלי המקדש הלכה י"ז, ולגז למדידת שמן למנחות (ע"ש שמנחת נסכים הוא בחצי ההין ושלישית ההין ורביעית ההין).
27. רמב"ם פ"ב ממעשה הקרבנות הלכה ח', ושמן של מנחות בלוג שבמקדש.
28. רש"י שמות פרק ט"ז פסוק ל"ו והלוג ששה ביצים.
29. רמב"ם מעשה הקרבנות פרק י"ב הלכה ז', וקומץ לבונה לכל מנחה.
30. רמב"ם מעשה הקרבנות פרק י"ג הלכה י"ד, אין קומץ פחות מכשתני זיתים.
31. ויקרא פרק כ"ד, פסוק ז', רש"י ד"ה ונתת על כל אחת משתי המערכות שתי בויכי לבונה, מלא קומץ לכל אחת.
32. צ"ח פסחים סוף דף קט"ז ד"ה והואיל וכו' לפי מה שנתברר לי על פי מדידה שהביצות המצויות עתה בימינו, הנה ביצה שלימה. שבזמננו הוא רק חצי ביצה שבהם שיעורי התורה, וכו'. ועיין כבאר הלכה סי' רע"א ד"ה של רביעית.
33. תפארת ישראל חומר בקודש, פרק ב', אות מ', ונתן קצת מהשמן בכלי והסולת עליו ואח"כ קצת מהשמן על הסולת ובוללה יפה וכו' וחוזר ויוצק עליו שמן הנשאר וכו' ואח"כ נתון גם קומץ לבונה עליו, ומביאו לכהן, והכהן מוליכה אצל המזבח ומגיש וכו', וקומץ ממקום שנתרכה שמנה, ונתון הקומץ לכלי שרת, ונתון כל לבונתה על הקומץ שבכלי ובעלהו למזבח ומולחו ונתנו על גבי האישים, ושירי המנחה נאכל לכל זכרי כהונה. ועיין במקדש דוד סי' ח' ד"ה והנה דרש"י לשיטתיה בחומש דמנחת הסולת אינה באה עשר חלות ואי"כ אין בה לישה בפושרין כלל ע"כ. (ע"ש שהניח בצ"ע).
34. ערוך השלחן התניח ח"ב סי' פ"ח ס"ק ז' מבואר דאחר שנתן שמנה ולבונתה מוליכה אצל הכהן, ומקודם עושה בעל המנחה. ועיין תוספות מנחות דף ט' ד"ה מקמיצה עושה בעל המנחה. ועיין תוספות מנחות דף ט' ד"ה מקמיצה, ואילו מצוות כהונה וז"ל הגשה ותנופה נמי בעי כהונה וכו'. עיין בפרד"ס ווסף, ויקרא פרק ב' רש"י ד"ה מקטירה וכו' שהביא כמה דעות בענין מה עשו הבעלים ומה עשה הכהן. וכתב בשם האברבנאל שכל דברים שכשרים בזרים חיו הבעלים של הקרבנות מהוויים לעשות בעצמם.
35. בתורת כהנים אות קל"ז, סולת בשמן תעשה, מלמד שהיא טעונה מתן שמן בכלי קודם לעשייתה, וברמב"ם פרק י"ג ממעשה הקרבנות, הלכה ח', ונתון שמן בכלי ואח"כ נתון עליו את הסולת ואח"כ נתון שמן אחר על הסולת ובוללה וכו' ונעין שם במשנה למלך ד"ה ובסבת דמעולם לא שמענו שיעור בשלש מתנות. ובחזון איש מנחות סי' כ"ה אות א' כתב שבמתנה ראשונה אינו מוסיף על כזית ועיקר מצוות נתינת השמן היא בבליה).

FOOTNOTES

זאת לדעת כי רוב מהמקורות למדתי מספרים שנכתבו על ידי מחברים בקיאים כמו עבודת הקרבנות מהרב אהרן הכהן ממיכילי שאק ז"ל ובספר מבואי הקדשים מהרב משה דב סלובס שליט"א ועוד.

1. חומר בקודש פרק שני אות מ"ה - אבל לחמי תורה איל נויך אין נכללן בשם מנחה מדכולן עם המורם מהם נאכלין בכל העיר.
2. רמב"ם פרק י"ב ממעשה הקרבנות הלכה ג'. שלש מנחות לצבור עומר התנופה וכו' ושתי הלחם וכו'. והמנחה השלישית היא לחם הפנים, ושם הלכה ד' מנחת חוטא וכו', מנחת סוטה. מנחת חנוך, המנחה שמקריב כה"ג בכל יום וכו', והיא נקראת חביתין, מנחת הסולת, והיא באה בנדר ובנדבה, מנחת המזבח, והיא באה בנדר ובנדבה, מנחת המרחשת, והיא באה בנדר ובנדבה, מנחת מאפה תנור וכו' מנחת ריקין וכו' ושם פרק ב' הלכה א', והסולת לבדה נקראת מנחת נסכים, ושם הלכה ב' אין טעון נסכין אלא עולת בהמה ושלמים בלבד, בין היו קרבן ציבור או קרבן יחיד וכו'.
3. רש"י שבת עו: ד"ה וסוכין קליפת חיטים הנושרת מחמת הכתישה, ומורסין הנשאר בנפה.
4. במשנה אבות פרק ה' משנה ט"ז ברע"ב ד"ה נפה לאחר שמוציאים הסוכין והמורסין מן הקמח הנוטף ונשאר הקמח הדק עם הסולת הגס והוא החשוב. אמנם שם בתפארת ישראל כתב באות ק"י"ד סולת הוא היותר דק שבקמח. ועיין רש"י במנחות עו: ד"ה בדקה, מנפין בדקה והיתה קולטת הסולת וחסובין והיה הקמח הולך לעבר הנפה. ועי' בחומש הרב הירש, בראשית פרק י"ח, פסוק ו' ובשמות ט"ז ל"א משייכ בענין זה. וברמב"ם פרק י"ב ממעשה הקרבנות הלכה ב' וכל המנחות סולת חיטין וכו'.
5. רש"י מנחות דף ט"ו ד"ה וחכמים אומרים כדרך תבואה יבישה שחובטין אותה במקל וכו'.
6. בספר דבר שואל, סוטה סי' ל"ט, וות"ל: תחילה דשין ועל ידי כך מפרידין המוצץ מהגרעין וזורין ברוח כדי להפריד המוצץ מגרעיני החטה.
7. מנחות דף עו. כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה, וברש"י ד"ה שיפה, שמשפץ בידו שמולך ומביא בפיסת ידו עליהן, בעיטה שבועט בהן בגבות אצבעותיו באגרופו. וברש"י כתב יד ד"ה שיפה, שמשפץ החיטין בין ידיו שתהא נוחה קליפה לחשיר, ועיין שם בשפת אמת.
8. יד שאלו שם, אחר שפיץ ובוטעין הגרעינים טוחנין את הגרעינים ברחיים של גריסין, והיינו שטחין טחינה גסה. וברש"י ויקרא ב' י"ד.
9. יד שאלו שם, ועל ידי טחינה זו מופרדת הקליפה מהגרעין וגם תוך הגרעין נבקע לבי סוגין, אחד קמח ואחד קרוטי סולת.
10. שם, אחר שטחנו מרקדים ומוציאים את הקליפה בנפח גסה, דהיינו שחקליפה נשארת בנפה והקמח וקרוטי סולת יוצאים, ואחר כך מנפים בנפה דקה ובה נשארים קרוטי סולת והקמח יוצא.
11. רש"י מנחות דף ע"ז: ד"ה בדקה וכו' וחוורין וטוחנין קורטין הגרוסות והיינו סולת, ועיין ערוך השלחן העתיד סימן קט"ז אות ה'.
12. רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות, פרק י"ב, הלכה ב', וכל המנחות סולת חיטין חוץ ממנחת סוטה ועומר התנופה שהם מן השעורין.
13. ויקרא פרק ב', פסוק י"ד, גרש כרמל.
14. מנחות סו: קוצרחו ונותנחו בקופות וכו' שם, וחכמים אומרים בקנים ובקולחות חובטין אותו כדי שלא יתמעך.
15. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז' הלכה י"ב, וזורין ובררין.
16. רמב"ם שם, ומהבהבין אותו באור באביב מנוקב. ויקרא ב' י"ד רש"י ד"ה קלוי באש, שמיבשין אותו על האור באביב של קלאים. ועיין מנחות דף ט"ו במשנה ואביב היה מנוקב כדי שיחא האור שולט בכלו. כלים פרק ב', משנה ג' ואביב של קלאין וברע"ב ד"ה אביב וכו' ופשוט הוא בלי בית קבול ומנוקב ככברה בשלמי וכו'. מנחות ע"ב. אין לשון קלי אלא דבר קליל וברש"י ד"ה דבר קליל בכלי נחושת.
17. רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק י"ב, הלכה כ', החטים של מנחות אין לותתין אותן וכו', אבל מנחת העומר, הואיל והיא של צבור לותתין אותה וכו', ועיין פסחים לו. מנחות עו: העומר היה מנופה בשלש עשרה נפה.
18. סוטה דף י"ד מנחת העומר אע"פ שבאה מן השעורין, היא היתה באה גרש, וזו באה קמח. וברש"י שם ד"ה קמח הכל מעורב כמו שנטחן, ובספר מבואי הקדשים בסדר מנחת סוטה, אות ו' כתב אך לא היו ממידיים מהם הסוכן והמורסין שם אות ה' ודשין וזורין את השעורים על מנת להפריד מהן את רמוץ